

ANEXO VIII

Currículo do ciclo formativo de formación profesional básica do título profesional básico en peiteado e estética

1. Identificación do título.

O título profesional básico en Peiteado e Estética queda identificado polos seguintes elementos:

- Denominación: Peiteado e Estética.
- Nivel: formación profesional básica.
- Duración: 2.000 horas.
- Familia profesional: Imaxe Persoal.
- Referente europeo: CINE-3.5.3 (Clasificación Internacional Normalizada da Educación).

2. Perfil profesional.

2.1. Competencia xeral do título.

A competencia xeral do título profesional básico en Peiteado e Estética consiste en aplicar técnicas de limpeza e cambios de forma e cor do cabelo, así como técnicas básicas de maquillaxe, depilación, manicura e pedicura, atendendo á clientela e preparando os equipamentos, os materiais e as aéreas de traballo con responsabilidade e iniciativa persoal, operando coa calidade indicada, cumprindo as normas de prevención de riscos laborais e protección ambiental correspondentes, e comunicándose oralmente e por escrito en linguas galega e castelá, así como nalgunha lingua estranxeira.

2.2. Competencias do título.

As competencias profesionais, persoais e sociais, e as competencias para a aprendizaxe permanente do título profesional básico en Peiteado e Estética son as que se relacionan:

- a) Recibir produtos de estética e peiteado, e almacenalos en condicións de seguridade.

b) Preparar os equipamentos, os utensilios e a zona de traballo, deixándoos en condicións de uso e hixiene.

c) Acomodar e protexer a clientela en función da técnica que se vaia realizar, garantindo as condicións de hixiene e seguridade.

d) Aplicar as técnicas básicas de embelecemento de uñas de mans e pés, para mellorar o seu aspecto.

e) Aplicar as técnicas de depilación da peluxe, asesorando a clientela sobre os coidados anteriores e posteriores.

f) Descolorar a peluxe, controlando o tempo de exposición dos produtos.

g) Realizar maquillaxe social e de fantasía facial adaptada ás necesidades da clientela.

h) Lavar e acondicionar o cabelo e o coiro cabeludo en función do servizo que se vaia prestar.

i) Iniciar o peiteado para cambios de forma temporais no cabelo.

j) Efectuar cambios de forma permanente no cabelo, realizando a montaxe e aplicando os cosméticos necesarios.

k) Cambiar a cor do cabelo, aplicando os cosméticos e controlando o tempo de exposición establecido.

l) Resolver problemas predicibles relacionados cos ámbitos físico, social, persoal e produtivo, utilizando o razoamento científico e os elementos proporcionados polas ciencias aplicadas e sociais.

m) Actuar de xeito saudable en contextos cotiáns que favorezan o desenvolvemento persoal e social, analizando hábitos e influencias positivas para a saúde humana.

n) Valorar actuacións encamiñadas á conservación ambiental, diferenciando as consecuencias das actividades cotiás que poidan afectar o equilibrio do ambiente.

ñ) Obter e comunicar información destinada á autoaprendizaxe e ao seu uso en distintos contextos do seu ambiente persoal, social ou profesional mediante recursos ao seu alcance e os propios das tecnoloxías da información e da comunicación.

o) Actuar con respecto e sensibilidade cara á diversidade cultural, o patrimonio histórico-artístico e as manifestacións culturais e artísticas, apreciando o seu uso como fonte de enriquecemento persoal e social.

p) Comunicarse con claridade, precisión e fluidez en contextos sociais ou profesionais e por diferentes medios, canles e soportes ao seu alcance, utilizando e adecuando recursos lingüísticos orais e escritos propios das linguas galega e castelá.

q) Comunicarse en situacións habituais de carácter laboral, persoal e social, utilizando recursos lingüísticos básicos en lingua estranxeira.

r) Realizar explicacións sinxelas sobre acontecementos e fenómenos característicos das sociedades contemporáneas a partir de información histórica e xeográfica ao seu dispor.

s) Adaptarse ás novas situacións laborais orixinadas por cambios tecnolóxicos e organizativos na súa actividade laboral, utilizando as ofertas formativas ao seu alcance e localizando os recursos mediante as tecnoloxías da información e da comunicación.

t) Cumprir as tarefas propias do seu nivel con autonomía e responsabilidade, empregando criterios de calidade e eficiencia no traballo asignado e efectuándoo de forma individual ou como membro dun equipo.

u) Comunicarse eficazmente, respectando a autonomía e a competencia das persoas que interveñen no seu ámbito de traballo, contribuíndo á calidade do traballo realizado.

v) Asumir e cumprir as medidas de prevención de riscos e seguridade laboral na realización das actividades laborais, evitando danos persoais, laborais e ambientais.

w) Cumprir as normas de calidade e de accesibilidade e deseño universais que afectan a súa actividade profesional.

x) Actuar con espírito emprendedor, iniciativa persoal e responsabilidade na elección dos procedementos da súa actividade profesional.

y) Exercer os dereitos e cumprir as obrigas derivadas da súa actividade profesional, de acordo co establecido na lexislación vixente, participando activamente na vida económica, social e cultural.

2.3. Relación de cualificacións e unidades de competencia do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais incluídas no título.

2.3.1. Cualificacións profesionais completas:

a) Servizos auxiliares de peiteado, IMP022_1 (Real decreto 295/2004, do 20 de febreiro), que abrangue as seguintes unidades de competencia:

– UC0058_1: preparar os equipamentos, e lavar e acondicionar o cabelo e o coiro cabeludo.

– UC0059_1: realizar montaxes para os cambios de forma temporais e permanentes e inicio do peiteado.

– UC0060_1: aplicar técnicas de cor e descoloración do cabelo.

b) Servizos auxiliares de estética, IMP118_1 (Real decreto 1087/2005, do 16 de setembro), que abrangue as seguintes unidades de competencia:

– UC0343_1: preparar os equipamentos e realizar operacións de atención e acomodación da clientela en condicións de calidade, seguridade e hixiene.

– UC0344_1: aplicar coidados estéticos básicos en uñas.

– UC0345_1: eliminar por procedementos mecánicos e descolorar a peluxe.

– UC0346_1: realizar maquillaxes de día.

2.3.2. Cualificacións profesionais incompletas:

Actividades auxiliares de comercio, COM412_1 (Real decreto 1179/2008, do 11 de xuño):

– UC1329_1: proporcionarlle atención e información operativa, estruturada e protocolizada á clientela.

2.4. Contorno profesional.

2.4.1. Estas persoas exercen xeralmente a súa actividade por conta allea en salóns de peiteado e de beleza, en salas de peiteado e/ou estética, en ximnasios ou centros de beleza de hoteis, residencias de persoas maiores, hospitais e balnearios, baixo a supervisión de persoal técnico responsables. Tamén poden realizar de xeito autónomo servizos básicos de peiteado, manicura e pedicura, depilación e maquillaxe.

2.4.2. As ocupacións e os postos de traballo máis salientables son os seguintes:

- Auxiliar de peiteado.
- Axudante/a de manicura e pedicura.
- Axudante/a de maquillaxe.
- Auxiliar de depilación.

2.5. Prospectiva do sector ou dos sectores relacionados co título.

a) O perfil profesional do título profesional básico en Peiteado e Estética marca unha evolución cara ás competencias relacionadas co desenvolvemento de procesos de peiteado e estética que utilizan técnicas e produtos cada vez menos agresivos para a pel, o cabelo e as uñas, potenciando a integridade capilar. Os/as futuros/as profesionais deberán ter coñecementos de hábitos saudables e de técnicas e cosméticos de última xeración.

b) Desde o punto de vista das funcións, estas van evolucionando coas novas necesidades das empresas e as demandadas do mercado, complementándose con competencias relacionadas coa calidade, a seguridade e o respecto polo ambiente.

c) Canto á tipoloxía das empresas, a tendencia do mercado apunta, por unha banda, cara a establecementos independentes tradicionais, e por outra parte cara a un incremento de franquías e agrupacións corporativas cunha política técnica e empresarial definida.

d) Obsérvase unha tendencia do usuario masculino cara ao seu coidado estético en xeral, e rexorden técnicas dedicadas a realizar estes procesos. Por este motivo, prevese o crecemento desta actividade empresarial asociada a un aumento na demanda por parte

deste sector, o que introduce cambios na formación en técnicas de peiteado, barbaría e coidados cosméticos masculinos, para mellorar a atención ao usuario e ofrecer maiores posibilidades comerciais.

3. Ensinanzas do ciclo formativo.

3.1. Obxectivos xerais do título.

Os obxectivos xerais deste ciclo formativo son os seguintes:

a) Recoñecer produtos e materiais de estética e peiteado, así como os métodos para a súa limpeza e desinfección, en relación coa actividade correspondente, para preparar os equipamentos e os utensilios.

b) Seleccionar os procedementos de acollemento da clientela en relación co tipo de servizo, para a súa acomodación e protección, con seguridade e hixiene

c) Seleccionar operacións necesarias sobre uñas de mans e pés vinculándoas ao efecto perseguido, para aplicar técnicas básicas de embelecemento.

d) Analizar os tipos de depilación valorando os efectos sobre a peluxe e a pel, para aplicar técnicas de depilación.

e) Elixir produtos adecuados a cada pel, valorando os tempos de exposición para descolorar a peluxe.

f) Recoñecer as técnicas e os procedementos básicos de maquillaxe en relación co efecto buscado e as características da clientela, para realizar maquillaxe social e de fantasía.

g) Recoñecer as técnicas de lavado e acondicionamento do cabelo en relación con cada tipo de servizo, para lavallo e acondicionalo.

h) Seleccionar técnicas de peiteado e xustificálas en función do estilo perseguido, para iniciar o peiteado.

i) Recoñecer os tipos de cambios permanentes no cabelo elixindo o equipamento e os materiais propios de cada un, para efectualos.

j) Identificar técnicas de descoloración, coloración e tinguidura en relación cos materiais e cos tempos de aplicación, para cambiar a cor do cabelo.

k) Comprender os fenómenos que acontecen no ámbito natural mediante o coñecemento científico como un saber integrado, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar e resolver problemas básicos nos campos do coñecemento e da experiencia.

l) Desenvolver habilidades para formular, interpretar e resolver problemas, e aplicar o razoamento de cálculo matemático para se desenvolver na sociedade e no ámbito laboral, e para xestionar os seus recursos económicos.

m) Identificar e comprender os aspectos básicos de funcionamento do corpo humano e pólos en relación coa saúde individual e colectiva, e valorar a hixiene e a saúde, para permitir o desenvolvemento e o afianzamento de hábitos saudables de vida en función do contorno.

n) Desenvolver hábitos e valores acordes coa conservación e a sustentabilidade do patrimonio natural, comprendendo a interacción entre os seres vivos e o medio natural, para valorar as consecuencias que se derivan da acción humana sobre o equilibrio ambiental.

ñ) Desenvolver as destrezas básicas das fontes de información utilizando con sentido crítico as tecnoloxías da información e da comunicación, para obter e comunicar información nos contornos persoal, social ou profesional.

o) Recoñecer características básicas de producións culturais e artísticas, aplicando técnicas de análise básica dos seus elementos, para actuar con respecto e sensibilidade cara á diversidade cultural, o patrimonio histórico-artístico e as manifestacións culturais e artísticas.

p) Desenvolver e afianzar habilidades e destrezas lingüísticas, e alcanzar o nivel requirido de precisión, claridade e fluidez, utilizando os coñecementos sobre as linguas galega e castelá, para se comunicar no seu contexto social, na súa vida cotiá e na actividade laboral.

q) Desenvolver habilidades lingüísticas básicas en lingua estranxeira para se comunicar de xeito oral e escrito en situacións habituais e predicibles da vida cotiá e profesional.

r) Recoñecer causas e trazos propios de fenómenos e acontecementos contemporáneos, a súa evolución histórica e a súa distribución xeográfica, para explicar as características propias das sociedades contemporáneas.

s) Desenvolver valores e hábitos de comportamento baseados en principios democráticos, aplicándoos nas súas relacións sociais habituais e na resolución pacífica dos conflitos.

t) Comparar e seleccionar recursos e ofertas formativas existentes para a aprendizaxe ao longo da vida, para se adaptar ás novas situacións laborais e persoais.

u) Desenvolver a iniciativa, a creatividade e o espírito emprendedor, así como a confianza en si mesmo/a, a participación e o espírito crítico, para resolver situacións e incidencias da actividade profesional ou de índole persoal.

v) Desenvolver traballos en equipo asumindo os deberes, cooperando coas demais persoas con tolerancia e respecto, para a realización eficaz das tarefas e como medio de desenvolvemento persoal.

w) Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación para se informar, se comunicar, aprender e facilitar as tarefas laborais.

x) Relacionar os riscos laborais e ambientais coa actividade laboral, co propósito de utilizar as medidas preventivas correspondentes para a protección persoal, evitando danos ambientais e ás demais persoas.

y) Desenvolver as técnicas da súa actividade profesional asegurando a eficacia e a calidade no seu traballo, e propor, se procede, melloras nas actividades de traballo.

z) Recoñecer os dereitos e deberes como axente activo na sociedade, tendo en conta o marco legal que regula as condicións sociais e laborais, para participar na cidadanía democrática.

aa) Analizar e valorar a participación, o respecto, a tolerancia e a igualdade de oportunidades, para facer efectivo o principio de igualdade entre mulleres e homes.

ab) Rexeitar calquera discriminación por razón de orientación sexual ou de identidade de xénero.

3.2. Módulos profesionais.

Os módulos deste ciclo formativo son os que se relacionan:

– MP3005. Atención á clientela.

- MP3009. Ciencias aplicadas I.
- MP3011. Comunicación e sociedade I.
- MP3012. Comunicación e sociedade II.
- MP3042. Ciencias aplicadas II.
- MP3060. Preparación do contorno profesional.
- MP3061. Coidados estéticos básicos de uñas.
- MP3062. Depilación mecánica e descoloración da peluxe superflua.
- MP3063. Maquillaxe.
- MP3064. Lavado e cambios de forma do cabelo.
- MP3065. Cambio de cor do cabelo.
- MP3067. Formación en centros de traballo.

4. Desenvolvemento de módulos

4.1 Módulo profesional: Atención á clientela

- Código: MP3005.
- Duración: 58 horas.

4.1.1 Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

- RA1. Atende posible clientela, recoñecendo as técnicas de comunicación.
 - CA1.1. Analizouse o comportamento da clientela posible.
 - CA1.2. Adaptáronse adecuadamente a actitude e o discurso á situación de partida.
 - CA1.3. Obtívose a información necesaria da posible clientela.

- CA1.4. Favoreceuse a comunicación co emprego de técnicas e actitudes apropiadas ao desenvolvemento desta.
- CA1.5. Mantívose unha conversa utilizando as fórmulas, os léxico comercial e os nexos de comunicación (pedir aclaracións, solicitar información, pedir a alguén que repita, etc.).
- CA1.6. Deuse resposta a unha pregunta de doada solución, utilizando o léxico comercial axeitado.
- CA1.7. Expresouse oralmente un tema prefixado ante un grupo ou nunha relación de comunicación na que interveñen dous/dúas interlocutores/as.
- CA1.8. Mantívose unha actitude conciliadora e sensible cara ás demais persoas, demostrando cordialidade e amabilidade no trato.
- CA1.9. Transmítiuse información con claridade, de xeito ordenado e con estrutura clara e precisa.
- RA2. Comunica á posible clientela as posibilidades do servizo e xustifícaa desde o punto de vista técnico.
 - CA2.1. Analizouse a tipoloxía de público.
 - CA2.2. Diferenciouse clientela de provedores/as e do público en xeral.
 - CA2.3. Recoñeceuse a terminoloxía básica de comunicación comercial.
 - CA2.4. Diferenciouse entre información e publicidade.
 - CA2.5. Adecuáronse as respostas en función das preguntas do público.
 - CA2.6. Informouse a clientela acerca das características do servizo, nomeadamente das calidades esperables.
 - CA2.7. Asesorouse a clientela sobre a opción máis recomendable, cando existan varias posibilidades, e informouse das características e dos acabamentos previsibles de cada unha.

- CA2.8. Solicitouse á clientela que comunique a elección da opción elixida.
- RA3. Informa a probable clientela do servizo realizado e xustifica as operacións executadas.
 - CA3.1. Fíxose entrega á clientela dos artigos procesados e informouse dos servizos realizados nos artigos.
 - CA3.2. Transmitíronse á clientela, de maneira oportuna, as operacións que cumpran levar a cabo nos artigos entregados e os tempos previstos para iso.
 - CA3.3. Identificáronse os documentos de entrega asociados ao servizo ou produto.
 - CA3.4. Recolleuse a conformidade da clientela co acabado obtido e, en caso contrario, tomouse nota adecuadamente das súas obxeccións.
 - CA3.5. Valorouse a pulcritude e a corrección, tanto no vestir como na imaxe corporal, elementos clave na atención á clientela.
 - CA3.6. Mantívose sempre o respecto cara á clientela.
 - CA3.7. Intentouse a fidelización da clientela co bo resultado do traballo.
 - CA3.8. Definiuse o período de garantía e as obrigas legais aparelladas.
- RA4. Recoñece as capacidades asociadas á iniciativa emprendedora, identificando os requisitos derivados do servizo de atención á clientela.
 - CA4.1. Caracterizouse o perfil de persoa emprendedora e describíronse os requisitos e as actitudes necesarias para o desenvolvemento da atención á clientela.
 - CA4.2. Valorouse a importancia da iniciativa individual, da creatividade, da colaboración, da motivación e da formación no éxito da atención á clientela.
 - CA4.3. Recoñece os factores de risco inherentes á actividade emprendedora relacionada coa atención á clientela.

- RA5. Atende reclamacións de posible clientela e recoñece o protocolo de actuación.
 - CA5.1. Ofrecéronse alternativas á clientela ante reclamacións doadamente corrixibles, expondo claramente os tempos e as condicións das operacións que cumpra realizar, así como o nivel de probabilidade de modificación esperable.
 - CA5.2. Recoñecéronse os aspectos principais en que incide a lexislación en relación coas reclamacións.
 - CA5.3. Subministróuselle á clientela a información e a documentación necesarias para a presentación dunha reclamación escrita, de ser o caso.
 - CA5.4. Recolléronse os formularios presentados pola clientela para a realización dunha reclamación.
 - CA5.5. Cubriuse unha folla de reclamación.
 - CA5.6. Compartiuse información co equipo de traballo.

4.1.2 Contidos básicos

BC1. Atención á clientela

- Proceso de comunicación. Axentes e elementos que interveñen.
- Barreiras e dificultades comunicativas.
- Comunicación verbal: emisión e recepción de mensaxes orais.
- Motivación, frustración e mecanismos de defensa. Comunicación non verbal.

BC2. Venda de produtos e servizos

- O/a vendedor/ora: características, funcións e actitudes; calidades e aptitudes para a venda e o seu desenvolvemento.
- Exposición das calidades dos produtos e servizos.
- O/a vendedor/ora profesional: modelo de actuación. Relacións coa clientela.

- Técnicas de venda.

BC3. Información á clientela

- Papeis, obxectivos e relación entre profesionais e a clientela.
- Tipoloxía de clientela e a súa relación coa prestación do servizo.
- Atención personalizada como base da confianza na oferta de servizo.
- Necesidades e gustos da clientela, e criterios para a súa satisfacción.
- Obxeccións da clientela e o seu tratamento.

BC4. Iniciativa emprendedora na atención á clientela

- A persoa emprendedora no servizo de atención á clientela.
- Iniciativa, creatividade, colaboración, motivación e formación na actividade de atención á clientela.
- O risco como factor inherente á actividade emprendedora relacionada coa atención á clientela.

BC5. Tratamento de reclamacións

- Técnicas utilizadas na actuación ante reclamacións. Xestión de reclamacións. Alternativas reparadoras. Elementos formais que contextualizan unha reclamación.
- Documentos necesarios ou probas nunha reclamación. Procedemento de recollida das reclamacións.

4.1.3 Orientacións pedagóxicas

Este módulo profesional contén a formación asociada á función de atención e servizo á clientela, tanto na información previa como na posventa do produto ou servizo.

A definición desta función abrangue aspectos como:

- Comunicación coa clientela.

- Información do produto como base do servizo.
- Atención de reclamacións.

A formación do módulo relaciónase cos obxectivos xerais a) e b) do ciclo formativo e coas competencias profesionais, persoais e sociais a) e c). Ademais, relaciónase cos obxectivos t), u), v), w), x), y) e z), e coas competencias s), t), u), v), w), x) e y), que se incluírán neste módulo profesional de xeito coordinado co resto de módulos profesionais.

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar as competencias do módulo han versar sobre:

- Descrición dos produtos que comercializan e dos servizos que prestan empresas tipo.
- Realización de exercicios de expresión oral, aplicando as normas básicas de atención ao público.
- Resolución de situacións estándares mediante exercicios de simulación.

4.2 Módulo profesional: Ciencias aplicadas I

- Código: MP3009.
- Duración: 175 horas.

4.2.1 Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

• RA1. Resolve problemas matemáticos en situacións cotiás, utilizando os elementos básicos da linguaxe matemática e as súas operacións.

– CA1.1. Identificáronse os tipos de números e utilizáronse para interpretar adecuadamente a información cuantitativa.

– CA1.2. Realizáronse cálculos con eficacia mediante cálculo mental ou mediante algoritmos de lapis e calculadora (física ou informática).

– CA1.3. Utilizáronse as TIC como medio de procura de información.

- CA1.4. Operouse con potencias de expoñente natural e enteiro aplicando as propiedades.
- CA1.5. Utilizouse a notación científica para representar números moi grandes ou moi pequenos e operar con eles.
- CA1.6. Representáronse os números reais sobre a recta numérica.
- CA1.7. Caracterizouse a proporción como expresión matemática.
- CA1.8. Comparáronse magnitudes establecendo o seu tipo de proporcionalidade.
- CA1.9. Utilizouse a regra de tres para resolver problemas nos que interveñen magnitudes directamente e inversamente proporcionais.
- CA1.10. Aplicouse o xuro simple e composto en actividades cotiás.
- RA2. Recoñece as instalacións e o material de laboratorio e valóraos como recursos necesarios para a realización das actividades prácticas.
 - CA2.1. Identificáronse as técnicas experimentais que se vaian realizar.
 - CA2.2. Manipuláronse adecuadamente os materiais instrumentais do laboratorio.
 - CA2.3. Tivéronse en conta as condicións de hixiene e seguridade para as técnicas experimentais que se vaian realizar.
- RA3. Identifica propiedades fundamentais da materia nas formas en que se presenta na natureza, manexando as súas magnitudes físicas e as súas unidades fundamentais en unidades de sistema métrico decimal.
 - CA3.1. Describíronse as propiedades da materia.
 - CA3.2. Practicáronse os cambios de unidades de lonxitude, masa e capacidade.
 - CA3.3. Identificouse a equivalencia entre unidades de volume e capacidade.
 - CA3.4. Efectuáronse medidas en situacións reais utilizando as unidades do sistema métrico decimal e utilizando a notación científica.

- CA3.5. Identifícase a denominación dos cambios de estado da materia.
- CA3.6. Identifícanse, con exemplos sinxelos, diferentes sistemas materiais homoxéneos e heteroxéneos.
- CA3.7. Identifícanse os estados de agregación nos que se presenta a materia e utilízanse modelos cinéticos para explicar os cambios de estado.
- CA3.8. Identifícanse sistemas materiais en relación co seu estado na natureza.
- CA3.9. Recoñécense os estados de agregación dunha substancia dada a súa temperatura de fusión e de ebulición.
- CA3.10. Establecéronse diferenzas entre ebulición e evaporación utilizando exemplos sinxelos.
- RA4. Utiliza o método máis adecuado para a separación de compoñentes de mesturas sinxelas en relación co proceso físico ou químico en que se basea.
- CA4.1. Identifícase e describiuse o que se considera substancia pura e mestura.
- CA4.2. Establecéronse as diferenzas fundamentais entre mesturas e compostos.
- CA4.3. Discrimináronse os procesos físicos e químicos.
- CA4.4. Seleccionáronse, dunha listaxe de substancias, as mesturas, os compostos e os elementos químicos.
- CA4.5. Aplicáronse de xeito práctico diferentes separacións de mesturas por métodos sinxelos.
- CA4.6. Describíronse as características xerais básicas de materiais en relación coas profesións, utilizando as TIC.
- CA4.7. Traballouse en equipo na realización de tarefas.

- RA5. Recoñece como a enerxía está presente nos procesos naturais, describindo fenómenos simples da vida real.
 - CA5.1. Identificáronse situacións da vida cotiá nas que se pon de manifesto a intervención da enerxía.
 - CA5.2. Recoñecéronse diversas fontes de enerxía.
 - CA5.3. Establecéronse grupos de fontes de enerxía renovable e non renovable.
 - CA5.4. Amosáronse as vantaxes e os inconvenientes (obtención, transporte e utilización) das fontes de enerxía renovables e non renovables, utilizando as TIC.
 - CA5.5. Aplicáronse cambios de unidades de enerxía.
 - CA5.6. Amosouse, en diferentes sistemas, a conservación da enerxía.
 - CA5.7. Describíronse procesos relacionados co mantemento do organismo e da vida nos que se aprecia claramente o papel da enerxía.
- RA6. Localiza as estruturas anatómicas básicas discriminando os sistemas ou os aparellos aos que pertencen e asociándoos ás funcións que producen no organismo.
 - CA6.1. Identificáronse e describíronse os órganos que configuran o corpo humano, e asociáronse ao sistema ou ao aparello correspondente.
 - CA6.2. Relacionouse cada órgano, sistema e aparello á súa función, e indicáronse as súas asociacións.
 - CA6.3. Describiuse a fisioloxía do proceso de nutrición e identificouse a función das estruturas anatómicas dos aparellos dixestivo, circulatorio, respiratorio e excretor.
 - CA6.4. Describiuse a fisioloxía do proceso de reprodución e identificouse a función das estruturas anatómicas do aparello reprodutor.
 - CA6.5. Detallouse como funciona o proceso de relación e identificouse a función das estruturas anatómicas dos sistemas nervioso e endócrino.

- CA6.6. Utilizáronse ferramentas informáticas para describir adecuadamente aparellos e sistemas.
- RA7. Diferencia a saúde da doenza, relacionando os hábitos de vida coas doenzas máis frecuentes e recoñecendo os principios básicos de defensa contra elas.
 - CA7.1. Identificáronse situacións de saúde e de doenza para as persoas.
 - CA7.2. Describíronse os mecanismos encargados da defensa do organismo.
 - CA7.3. Identificáronse e clasificáronse as doenzas infecciosas e non infecciosas máis comúns na poboación, e recoñecéronse as súas causas, a súa prevención e os seus tratamentos.
 - CA7.4. Relacionáronse os axentes que causan as doenzas infecciosas habituais co contaxio producido.
 - CA7.5. Describiuse a acción das vacinas, dos antibióticos e doutras achegas da ciencia médica para o tratamento e a prevención de doenzas infecciosas.
 - CA7.6. Recoñeceuse o papel das campañas de vacinación na prevención de doenzas infecciosas.
 - CA7.7. Describiuse o tipo de doazóns e os problemas que se producen nos transplantes.
 - CA7.8. Recoñecéronse situacións de risco para a saúde relacionadas co contorno profesional máis próximo.
 - CA7.9. Deseñáronse pautas de hábitos saudables relacionados con situacións cotiás.
- RA8. Elabora menús e dietas equilibradas sinxelas diferenciando os nutrientes que conteñen e adaptándoos aos parámetros corporais e a situacións diversas.
 - CA8.1. Discrimínase entre o proceso de nutrición e o de alimentación.
 - CA8.2. Diferenciáronse os nutrientes necesarios para o mantemento da saúde.

– CA8.3. Recoñeceuse a importancia dunha boa alimentación e do exercicio físico no coidado do corpo humano.

– CA8.4. Relacionáronse as dietas coa saúde, diferenciando entre as necesarias para o mantemento da saúde e as que poden conducir a unha mingua desta.

– CA8.5. Realizouse o cálculo sobre balances calóricos en situacións habituais do contorno.

– CA8.6. Calculouse o metabolismo basal e os seus resultados, e representouse nun diagrama establecendo comparacións e conclusións.

– CA8.7. Elaboráronse menús para situacións concretas, investigando na rede as propiedades dos alimentos.

• RA9. Resolve situacións cotiás, utilizando expresións alxébricas sinxelas e aplicando os métodos de resolución máis axeitados.

– CA9.1. Concretáronse propiedades ou relacións de situacións sinxelas mediante expresións alxébricas.

– CA9.2. Simplificáronse expresións alxébricas sinxelas utilizando métodos de desenvolvemento e factorización.

– CA9.3. Resolvéronse problemas da vida cotiá en que cumpra a formulación e a resolución de ecuacións de primeiro grao.

– CA9.4. Resolvéronse problemas sinxelos utilizando métodos gráficos e as TIC.

4.2.2 Contidos básicos

BC1. Resolución de problemas mediante operacións básicas

- Recoñecemento e diferenciación dos tipos de números. Representación na recta real.
- Utilización da xerarquía das operacións.
- Interpretación e utilización dos números reais e das operacións en diferentes contextos.

- Notación científica. Representación e operacións de suma, resta, multiplicación e división.

- Proporcionalidade directa e inversa. Regra de tres. Comparación de magnitudes.

- As porcentaxes na economía.

- Técnicas de procura de información coas tecnoloxías da información e da comunicación.

BC2. Recoñecemento de materiais e instalacións de laboratorio

- Normas xerais de traballo no laboratorio.

- Normas de seguridade e hixiene no laboratorio.

- Materiais de laboratorio: tipos e utilidade.

- Técnicas experimentais. Manexo da instrumentación do laboratorio na realización de actividades prácticas.

BC3. Identificación das formas da materia

- Unidades de lonxitude, capacidade e masa no sistema métrico decimal: cálculos, equivalencias e medidas. Uso da notación científica.

- Materia: propiedades.

- Clasificación da materia segundo o seu estado de agregación e composición.

- Estados de agregación: sólido, líquido e gasoso. Temperatura de fusión e de ebulición.

- Sistemas materiais homoxéneos e heteroxéneos. Estados de agregación dos materiais na natureza.

- Natureza corpuscular da materia. Cambios de estado e modelos cinéticos.

BC4. Separación de mesturas e substancias

- Substancias puras e mesturas: identificación, descrición e diferenciación.
- Substancias puras: elementos e compostos. Táboa periódica.
- Técnicas básicas de separación de mesturas no laboratorio. Procesos físicos e químicos que interveñen.
- Características básicas dos materiais relacionados co perfil profesional.
- Traballo en equipo: repartición de tarefas, normas, orde e elaboración de informes.

BC5. Recoñecemento da enerxía nos procesos naturais

- Manifestacións da enerxía na natureza: fontes de enerxía e procesos en que esta intervén.
- Fontes de enerxía renovable e non renovable: identificación. Vantaxes e inconvenientes de cada unha.
- A enerxía na vida cotiá: identificación de situacións próximas.
- Formas de enerxía e a súa transformación. Lei de conservación da enerxía.
- Enerxía, calor e temperatura. Unidades máis habituais do Sistema Internacional.

BC6. Localización de estruturas anatómicas básicas

- Niveis de organización da materia viva. Órganos, aparellos e sistemas. Relacións entre eles e as súas funcións.
- Fisioloxía do proceso de nutrición: aparellos dixestivo, circulatorio, respiratorio e excretor.
- Fisioloxía do proceso de relación: sistemas nervioso e endócrino.
- Fisioloxía do proceso de reprodución: aparello reprodutor e desenvolvemento embrionario.

BC7. Diferenciación entre saúde e doenza

- Saúde e doenza: concepto e diferenciación.
- Tipos de doenzas: infecciosas e non infecciosas; doenzas de transmisión sexual. Causas, prevención e tratamentos.
- Mecanismos encargados da defensa do organismo. Sistema inmunitario.
- Hixiene e prevención de doenzas. Tratamento fronte ás doenzas infecciosas. Vacinas.
- Transplantes e doazóns.
- Saúde mental: prevención de drogodependencias e de trastornos alimentarios.
- Hábitos de vida saudables relacionados coas doenzas máis frecuentes e con situacións cotiás.

BC8. Elaboración de menús e de dietas

- Alimentos e nutrientes: diferenciación. Recoñecemento de nutrientes presentes nos alimentos.
- Alimentación e saúde. Hábitos saudables relacionados coa alimentación.
- Concepto e elaboración de dietas. Tipos de dietas. Elaboración de menús.
- Hábitos saudables relacionados coa alimentación. Importancia dunha boa alimentación e do exercicio físico.

BC9. Resolución de ecuacións sinxelas

- Progresións aritméticas e xeométricas.
- Tradución de situacións da linguaxe verbal á alxébrica.
- Transformación de expresións alxébricas. Operacións alxébricas de suma, diferenza, multiplicación e factor común.

- Desenvolvemento e factorización de expresións alxébricas. Identidades notables.
- Resolución de ecuacións de primeiro grao cunha incógnita.
- Aplicación de métodos gráficos de resolución de problemas.

4.2.3 Orientacións pedagóxicas

Este módulo contribúe a alcanzar as competencias para a aprendizaxe permanente e contén a formación para que o alumnado sexa consciente tanto da súa propia persoa como do medio que o rodea.

Os contidos deste módulo contribúen a afianzar e aplicar hábitos saudables en todos os aspectos da vida cotiá.

Así mesmo, utilizan a linguaxe operacional das matemáticas na resolución de problemas de índole diversa, aplicados a calquera situación, tanto na vida cotiá como na vida laboral.

A estratexia de aprendizaxe para o ensino deste módulo, que integra ciencias como as matemáticas, a química, a bioloxía e a xeoloxía, enfócase aos conceptos principais e aos principios das ciencias, involucrando o alumnado na resolución de problemas sinxelos e na realización doutras tarefas significativas, e permítelle traballar de xeito autónomo para construír a súa propia aprendizaxe e culminar en resultados reais xerados por el mesmo.

A formación do módulo contribúe a alcanzar os obxectivos k), l), m), n) e ñ) do ciclo formativo e as competencias l), m), n) e ñ). Ademais, relaciónase cos obxectivos t), u), v), w), x), y) e z), e coas competencias s), t), u), v), w), x) e y), que se incluírán neste módulo profesional de xeito coordinado co resto de módulos profesionais.

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar as competencias do módulo han versar sobre:

- Utilización dos números e das súas operacións para resolver problemas.
- Recoñecemento das formas da materia.
- Recoñecemento e uso de material de laboratorio básico.

- Identificación e localización das estruturas anatómicas.
- Realización de exercicios de expresión oral, aplicando as normas básicas de atención ao público.
- Importancia da alimentación para unha vida saudable.
- Resolución de problemas, tanto no ámbito científico como no cotián.

4.3 Módulo profesional: Comunicación e sociedade I

- Código: MP3011.
- Duración: 206 horas.

4.3.1 Unidade formativa 1: Comunicación en linguas galega e castelá I

- Código: MP3011_13.
- Duración: 88 horas.

4.3.1.1 Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

• RA1. Utiliza estratexias comunicativas para interpretar e comunicar información oral en lingua galega e en lingua castelá, aplicando os principios da escoita activa, estratexias sinxelas de composición e as normas lingüísticas básicas.

– CA1.1. Analizouse a estrutura de textos orais procedentes dos medios de comunicación de actualidade e identificáronse as súas características principais.

– CA1.2. Aplicáronse as habilidades básicas para realizar unha escoita activa, identificando o sentido global e os contidos específicos dunha mensaxe oral.

– CA1.3. Realizouse un bo uso dos elementos de comunicación non verbal nas argumentacións e nas exposicións.

– CA1.4. Analizáronse os usos e os niveis da lingua e as normas lingüísticas na comprensión e aplicáronse na composición de mensaxes orais, e revisáronse e elimináronse os usos discriminatorios, nomeadamente nas relacións de xénero.

– CA1.5. Utilizouse a terminoloxía gramatical axeitada na comprensión das actividades gramaticais propostas e na súa resolución.

• RA2. Utiliza estratexias comunicativas para interpretar e comunicar información escrita en lingua galega e en lingua castelá, aplicando á composición autónoma de textos breves seleccionados, estratexias de lectura comprensiva e de análise, síntese e clasificación, de xeito estruturado e progresivo.

– CA2.1. Valoráronse e analizáronse as características principais dos tipos de textos en relación coa súa idoneidade para o traballo que se desexe realizar e en función da súa finalidade.

– CA2.2. Utilizáronse diversas ferramentas de procura na comprensión dun texto escrito, aplicando estratexias de reinterpretación de contidos.

– CA2.3. Aplicáronse sistematicamente estratexias de lectura comprensiva na interpretación dos textos, extraendo conclusións para a súa aplicación nas actividades de aprendizaxe e recoñecendo posibles usos discriminatorios desde a perspectiva de xénero.

– CA2.4. Resumiuse o contido dun texto escrito, extraendo a idea principal, as secundarias e o propósito comunicativo, e revisáronse e reformuláronse as conclusións obtidas.

– CA2.5. Analizouse a estrutura de textos escritos de utilización diaria, recoñecendo usos e niveis da lingua, e pautas de elaboración.

– CA2.6. Aplicáronse as principais normas gramaticais e ortográficas na redacción de textos, de xeito que o texto final resulte claro e preciso.

– CA2.7. Utilizouse o léxico específico da familia profesional do título.

– CA2.8. Desenvolvéronse pautas sistemáticas na elaboración de textos escritos que permiten a valoración das aprendizaxes desenvolvidas e a reformulación das necesidades de aprendizaxe para mellorar a comunicación escrita.

– CA2.9. Seguíronse pautas de presentación de traballos escritos tendo en conta o contido, o formato e o público destinatario, utilizando un vocabulario adecuado ao contexto.

– CA2.10. Resolvéronse actividades de comprensión e análise das estruturas gramaticais e comprobouse a validez das inferencias realizadas.

• RA3. Realiza a lectura de textos literarios representativos da literatura castelá anteriores ao século XIX, xerando criterios estéticos para a construción do gusto persoal.

– CA3.1. Contrastáronse as etapas de evolución da literatura en lingua castelá no período considerado e recoñecéronse as obras máis representativas.

– CA3.2. Valorouse a estrutura e o uso da linguaxe na lectura persoal dunha obra literaria adecuada ao nivel, situándoa no seu contexto e utilizando instrumentos protocolizados de recollida de información.

– CA3.3. Expresáronse opinións persoais razoadas sobre os aspectos máis e menos apreciados dunha obra e sobre a implicación entre o seu contido e as propias experiencias vitais.

– CA3.4. Aplicáronse estratexias para a comprensión de textos literarios, tendo en conta os temas e os motivos básicos.

– CA3.5. Presentouse información sobre períodos, autores/as e obras da literatura en lingua castelá a partir de textos literarios.

• RA4. Realiza a lectura de textos literarios representativos da literatura en lingua galega anteriores ao século XX, xerando criterios estéticos para a construción do gusto persoal.

– CA4.1. Contrastáronse as etapas de evolución da literatura en lingua galega no período considerado e recoñecéronse as obras máis representativas.

– CA4.2. Valorouse a estrutura e o uso da linguaxe na lectura persoal dunha obra literaria adecuada ao nivel, situándoa no seu contexto e utilizando instrumentos protocolizados de recollida de información.

– CA4.3. Expresáronse opinións persoais razoadas sobre os aspectos máis e menos apreciados dunha obra e sobre a implicación entre o seu contido e as propias experiencias vitais.

– CA4.4. Aplicáronse estratexias para a comprensión de textos literarios, tendo en conta os temas e os motivos básicos.

– CA4.5. Presentouse información sobre períodos, autores/as e obras da literatura en lingua galega a partir de textos literarios.

• RA5. Coñece a formación da lingua galega e da lingua castelá e as distintas etapas da súa historia social ata o século XIX, así como os fenómenos de contacto de linguas, sendo consciente da necesidade de normalizar a lingua galega no marco do plurilingüismo.

– CA5.1. Analizáronse as características de formación da lingua galega e da lingua castelá.

– CA5.2. Identificáronse as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega e da lingua castelá anterior ao século XX.

– CA5.3. Analizáronse os fenómenos de contacto de linguas, atendendo a situacións de bilingüismo, diglosia, interferencias e o conflito lingüístico.

– CA5.4. Valorouse a necesidade de normalizar a lingua galega no marco do plurilingüismo, rexeitando os prexuízos lingüísticos.

4.3.1.2 Contidos básicos

BC1. Utilización de estratexias de comunicación oral en lingua galega e en lingua castelá

- Textos orais.
- Aplicación de escoita activa na comprensión de textos orais.
- Pautas para evitar a disrupción en situacións de comunicación oral.
- Intercambio comunicativo: elementos extralingüísticos da comunicación oral; usos orais informais e formais da lingua; adecuación ao contexto comunicativo.
- Aplicación das normas lingüísticas na comunicación oral. Organización da frase: estruturas gramaticais básicas en lingua galega e en lingua castelá.

- Composicións orais: exposicións orais sinxelas sobre feitos da actualidade; presentacións orais sinxelas; uso de medios de apoio (medios audiovisuais e TIC).

BC2. Utilización de estratexias de comunicación escrita en lingua galega e en lingua castelá

- Tipos de textos. Características de textos de propios da vida cotiá e profesional.
- Estratexias de lectura: elementos textuais.
- Pautas para a utilización de dicionarios diversos.
- Estratexias básicas no proceso de composición escrita.
- Presentación de textos escritos en distintos soportes. Aplicación das normas gramaticais e ortográficas en lingua castelá e en lingua galega.
- Textos escritos. Principais conectores textuais en lingua castelá e en lingua galega. Aspectos básicos das formas verbais nos textos, con especial atención ás perífrases verbais, á concordancia e a coherencia temporal e modal. Funcións substantiva, adxectiva e adverbial do verbo. Sintaxe (enunciado, frase e oración; suxeito e predicado; complemento directo, indirecto, de réxime, circunstancial, axente e atributo). Estruturas subordinadas (substantivas, adxectivas e adverbiais).

- Léxico específico da familia profesional do título.

BC3. Lectura de textos literarios en lingua castelá anteriores ao século XIX

- Pautas para a lectura de fragmentos literarios.
- Instrumentos para a recollida de información da lectura dunha obra literaria.
- Características estilísticas e temáticas da literatura en lingua castelá a partir da Idade Media e ata o século XVIII.
- Narrativa: temas e estilos recorrentes segundo a época literaria.
- Poesía: temas e estilos recorrentes segundo a época literaria. Interpretación.

- Teatro: temas e estilos segundo a época literaria.

BC4. Lectura de textos literarios en lingua galega anteriores ao século XX

- Pautas para a lectura de fragmentos literarios.
- Instrumentos para a recollida de información da lectura dunha obra literaria.
- Características estilísticas e temáticas da literatura en lingua galega desde a Idade Media e ata o século XIX.

- A literatura medieval.

- A literatura dos Séculos Escuros.

- A literatura do século XIX: etapas e obras máis significativas.

BC5. Coñecemento da formación da lingua galega e da lingua castelá e das distintas etapas da súa historia social ata o século XIX, así como os fenómenos de contacto de linguas.

- A formación da lingua galega e da lingua castelá.

• Características das etapas da historia social da lingua galega e da lingua castelá ata o século XIX.

• Análise dos fenómenos de contacto de linguas (bilingüismo, diglosia, conflito lingüístico e interferencias).

• Adopción de actitudes positivas cara á normalización da lingua galega e coñecemento do proceso.

- Valoración do plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade.

- Crítica dos prexuízos lingüísticos.

4.3.2 Unidade formativa 2: Comunicación en lingua inglesa I

- Código: MP3011_23.

- Duración: 59 horas.

4.3.2.1 Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

- RA1. Utiliza estratexias para interpretar e comunicar información oral en lingua inglesa, elaborando presentacións orais de pouca extensión, ben estruturadas, relativas a situacións habituais de comunicación cotiá e frecuente de ámbito persoal, público ou profesional.

- CA1.1. Aplicáronse as estratexias de escoita activa para a comprensión precisa das mensaxes recibidas.

- CA1.2. Identificouse a intención comunicativa básica de mensaxes directas ou recibidas mediante formatos electrónicos, valorando as situacións de comunicación e as súas implicacións no uso do vocabulario empregado.

- CA1.3. Identificouse o sentido global do texto oral que presenta a información de xeito secuenciado e progresivo en situacións habituais frecuentes e de contido predicible.

- CA1.4. Identificáronse trazos fonéticos e de entoación común e evidente que axuden a entender o sentido xeral da mensaxe.

- CA1.5. Realizáronse presentacións orais breves de textos descritivos, narrativos e instrutivos dos ámbitos persoal, público ou profesional, de acordo cun guión sinxelo, aplicando a estrutura de cada tipo de texto e utilizando, de ser o caso, medios informáticos.

- CA1.6. Utilizáronse estruturas gramaticais básicas adaptadas a contextos diferentes (formal, non formal e situacións profesionais), e un repertorio esencial e restrinxido de expresións, frases e palabras de situacións habituais frecuentes e de contido altamente predicible segundo o propósito comunicativo do texto.

- CA1.7. Expresouse con certa claridade, usando unha entoación e unha pronuncia comprensible, aceptándose as pausas e as dúbidas frecuentes.

- CA1.8. Amosouse unha actitude reflexiva acerca da información que supoña calquera tipo de discriminación.

– CA1.9. Identificáronse as normas de relacións sociais básicas e estandarizadas dos países onde se fale a lingua estranxeira.

– CA1.10. Identificáronse os costumes ou as actividades cotiás da comunidade onde se fale a lingua estranxeira.

• RA2. Participa en conversas en lingua inglesa utilizando unha linguaxe sinxela e clara en situacións habituais frecuentes dos ámbitos persoal ou profesional, activando estratexias de comunicación básicas.

– CA2.1. Dialogouse, de xeito dirixido e seguindo un guión ben estruturado, utilizando un repertorio memorizado de modelos de oracións e conversas breves e básicas, sobre situacións habituais frecuentes e de contido altamente predicible.

– CA2.2. Mantívose a interacción utilizando estratexias de comunicación sinxelas para amosar o interese e a comprensión.

– CA2.3. Utilizáronse estratexias básicas de compensación para suplir carencias na lingua estranxeira, como a observación da persoa interlocutora e a procura da súa axuda para facilitar a bidireccionalidade da comunicación.

– CA2.4. Utilizáronse estruturas gramaticais básicas e un repertorio esencial e restrinxido de expresións, frases, palabras e marcadores de discurso lineais, segundo o propósito comunicativo do texto.

– CA2.5. Expresouse con certa claridade, utilizando unha entoación e unha pronuncia comprensibles, aceptándose as pausas e as dúbidas frecuentes, nun rexistro formal ou neutro e sempre que as condicións acústicas sexan boas e a mensaxe non estea distorsionada.

• RA3. Elabora textos escritos breves e sinxelos en lingua inglesa, en situacións de comunicacións habituais e frecuentes dos ámbitos persoal, público ou profesional, desenvolvendo estratexias estruturadas de composición, e aplica estratexias de lectura comprensiva.

– CA3.1. Leuse o texto de xeito comprensivo, recoñecendo os seus trazos básicos, o seu contido global, e analizouse a súa intención e o seu contexto.

- CA3.2. Identificáronse as ideas fundamentais e a intención comunicativa básica do texto.
- CA3.3. Identificáronse estruturas gramaticais básicas e un repertorio limitado de expresións, frases, palabras e marcadores de discurso lineais, en situacións habituais frecuentes, de contido moi predicible.
- CA3.4. Completáronse e reorganizáronse frases e oracións, atendendo ao propósito comunicativo e a normas gramaticais básicas.
- CA3.5. Elaboráronse textos breves e adecuados a un propósito comunicativo, seguindo modelos estruturados.
- CA3.6. Utilizouse o léxico esencial axeitado para situacións frecuentes e para o contexto dos ámbitos persoal ou profesional.
- CA3.7. Amosouse interese pola boa presentación dos textos escritos, respectando as normas gramaticais, ortográficas e tipográficas, e seguindo sinxelas pautas de revisión.
- CA3.8. Utilizáronse dicionarios impresos e en liña e correctores ortográficos dos procesadores na composición dos textos.
- CA3.9. Amosouse unha actitude reflexiva acerca da información que supoña calquera tipo de discriminación.

4.3.2.2 Contidos básicos

BC1. Comprensión e produción de textos orais básicos en lingua inglesa

- Ideas principais en chamadas, mensaxes, ordes e indicacións moi claras.
- Descrición xeral de persoas, lugares e obxectos dos ámbitos profesional e público.
- Narración e explicación sobre situacións habituais e frecuentes do presente, do pasado e do futuro.
- Léxico, expresións e frases sinxelas frecuentes para se desenvolver en transaccións e xestións cotiás dos ámbitos persoal ou profesional.

- Recursos gramaticais. Tempos e formas verbais en presente e pasado; verbos principais, modais e auxiliares. Funcións comunicativas asociadas a situacións habituais e frecuentes. Elementos lingüísticos fundamentais. Marcadores do discurso para iniciar, ordenar e finalizar.

- Pronuncia de fonemas ou grupos fónicos de carácter básico que presenten maior dificultade.

- Uso de rexistros axeitados nas relacións sociais.
- Estratexias fundamentais de comprensión e escoita activa.
- Formatos electrónicos máis usuais.

BC2. Participación en conversas en lingua inglesa

- Estratexias de comprensión e escoita activa para iniciar, manter e rematar a interacción.

- Elaboración de mensaxes e textos sinxelos en lingua inglesa.

- Comprensión da información global e da idea principal de textos básicos cotiáns, dos ámbitos persoal, público ou profesional.

- Léxico frecuente para se desenvolver en transaccións e xestións cotiás e sinxelas dos ámbitos persoal, público ou profesional.

- Composición de textos escritos moi breves, sinxelos e ben estruturados.

BC3. Interpretación e elaboración de mensaxes sinxelas escritas en lingua inglesa

- Elementos lingüísticos fundamentais atendendo aos tipos de textos, aos contextos e aos propósitos comunicativos tendo en conta un enfoque centrado no uso da lingua e na súa dimensión social.

- Propiedades básicas do texto.
- Estratexias e técnicas de comprensión de lectura.

- Estratexias de planificación e de corrección escrita.
- Estratexias de expresión e de interacción escrita.
- Usos sociais da lingua: información xeral, opinión e valoración.
- Funcións comunicativas máis habituais dos ámbitos persoal, público ou profesional en medios escritos.
- Coherencia espazo-temporal e cohesión a través do uso de recursos sinxelos para iniciar, desenvolver ou rematar un texto escrito.
- Contidos léxico-semánticos sinxelos e básicos da lingua inglesa.
- Tempos e formas verbais. Relacións temporais: anterioridade, posterioridade e simultaneidade.
- Estruturas gramaticais básicas:
- A oración simple e a oración composta con and/or/but.
- Dicionarios impresos e en liña, e correctores ortográficos.

4.3.3 Unidade formativa 3: Sociedade I

- Código: MP3011_33.
- Duración: 59 horas.

4.3.3.1 Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

- RA1. Valora a evolución histórica das sociedades prehistóricas e da Idade Antiga, así como as súas relacións coas paisaxes naturais, analizando os factores e os elementos implicados, e desenvolvendo actitudes e valores de aprecio do patrimonio natural e artístico.
- CA1.1. Describíronse mediante a análise de fontes gráficas as principais características dunha paisaxe natural, e recoñecéronse esas características no contorno máis próximo.

– CA1.2. Explicáronse a localización, o desprazamento e a adaptación ao medio dos grupos humanos do período da hominización, ata o dominio técnico dos metais por parte das principais culturas que o exemplifican.

– CA1.3. Relacionáronse as características dos fitos artísticos máis significativos do período prehistórico coa organización social e co corpo de crenzas, e valoráronse as súas diferenzas coas sociedades actuais.

– CA1.4. Valorouse a persistencia destas sociedades nas actuais, en especial no territorio galego e peninsular, identificando e comparando as súas principais características.

– CA1.5. Discrimináronse as principais características que require a análise das obras arquitectónicas e escultóricas mediante exemplos arquetípicos, diferenciando estilos canónicos.

– CA1.6. Xulgouse o impacto das primeiras sociedades humanas na paisaxe natural, analizando as características das cidades antigas e a súa evolución na actualidade no territorio galego e peninsular.

– CA1.7. Analizouse a persistencia en Galicia, na Península Ibérica e nos territorios extrapeninsulares españois das sociedades prehistóricas e da Idade Antiga.

– CA1.8. Elaboráronse instrumentos sinxelos de recollida de información mediante estratexias de composición protocolizadas, utilizando tecnoloxías da información e da comunicación.

– CA1.9. Desenvolvéronse comportamentos acordes co desenvolvemento do propio esforzo e o traballo colaborativo.

• RA2. Valora a construción do espazo europeo ata as primeiras transformacións industriais das sociedades agrarias, analizando as súas características principais, así como a súa persistencia na sociedade actual e no contorno inmediato.

– CA2.1. Analizouse a transformación do mundo antigo no medieval, recoñecendo a evolución do espazo europeo, as súas relacións co espazo extraeuropeo e as características máis significativas das sociedades medievais en Galicia e en España.

– CA2.2. Valoráronse as características das paisaxes agrarias medievais e a súa persistencia nas sociedades actuais galega e española, identificando os seus elementos principais.

– CA2.3. Valoráronse as consecuencias da construción dos imperios coloniais en América nas culturas autóctonas e nas europeas.

– CA2.4. Analizouse o modelo político e social da monarquía absoluta durante a Idade Moderna nas principais potencias europeas, así como as súas peculiaridades en Galicia e en España.

– CA2.5. Valoráronse os indicadores demográficos básicos das transformacións na poboación europea, española e galega durante o período analizado.

– CA2.6. Descríronse as principais características da análise das obras pictóricas a través do estudo de exemplos arquetípicos das escolas e dos estilos que se suceden en Europa, en España e en Galicia desde o Renacemento ata a irrupción das vangardas históricas.

– CA2.7. Analizouse a evolución do sector ou dos sectores produtivos propios do perfil do título, analizando as súas transformacións e os principais fitos de evolución nos seus sistemas organizativos e tecnolóxicos.

– CA2.8. Elaboráronse instrumentos sinxelos de recollida de información mediante estratexias de composición protocolizadas, utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación.

– CA2.9. Desenvolvéronse comportamentos acordes co desenvolvemento do propio esforzo e o traballo en equipo.

4.3.3.2 Contidos básicos

BC1. Valoración das sociedades prehistóricas e antigas e a súa relación co medio natural

- Paisaxes naturais: aspectos xerais e locais.
- Sociedades prehistóricas.

- Nacemento das cidades: hábitat urbano e a súa evolución; gráficos de representación urbana; sociedades urbanas antigas; cultura grega (extensión, trazos, fitos principais e características esenciais da arte grega); cultura romana (características esenciais da arte romana); sociedades prehistóricas e antigas no territorio galego e peninsular.

- Tratamento e elaboración de información para as actividades educativas: recursos básicos (guións, esquemas, resumos, etc); ferramentas sinxelas de localización cronolóxica; vocabulario seleccionado e específico.

BC2. Valoración da creación do espazo europeo na Idade Media e na Idade Moderna

- Europa medieval: persistencia de usos e costumes (espazo agrario e as súas características); contacto con outras culturas.

- Europa das monarquías absolutas: grandes monarquías europeas (localización e evolución sobre o mapa no contexto europeo); monarquía absoluta en España; evolución do sector produtivo durante o período.

- Colonización de América.

- Galicia na época medieval e moderna.

- Estudo da poboación.: evolución demográfica do espazo europeo; comentario de gráficas de poboación (pautas e instrumentos básicos).

- Evolución da arte europea, española e galega das épocas medieval e moderna. Pautas básicas para o comentario de obras pictóricas.

- Tratamento e elaboración de información para as actividades educativas: recursos básicos (resumos, fichas temáticas, biografías, follas de cálculo ou similares, etc); vocabulario específico.

4.3.4 Orientacións pedagóxicas

Este módulo contribúe a alcanzar as competencias para a aprendizaxe permanente e contén a formación para que o alumnado sexa quen de recoñecer as características básicas dos fenómenos relacionados coa actividade humana e mellorar as súas habilidades comunicativas.

A estratexia de aprendizaxe para o ensino deste módulo, que integra coñecementos básicos relativos a ciencias sociais, lingua galega e literatura, lingua castelá e literatura, e lingua inglesa, estará enfocada ao uso de ferramentas básicas da análise textual, á elaboración de información estruturada oral e escrita, á localización espazo-temporal dos fenómenos sociais e culturais, ao respecto pola diversidade de crenzas e ás pautas de relación cotiá en distintas sociedades e grupos humanos, involucrando o alumnado en tarefas significativas que lle permitan traballar de xeito autónomo e en equipo.

Para facilitar a organización dos contidos, este módulo divídese en tres unidades formativas: Comunicación en linguas galega e castelá I, Comunicación en lingua inglesa I, e Sociedade I.

A lingua galega e literatura, e a lingua castelá e literatura abórdanse desde un enfoque comunicativo que xustifica o seu tratamento integrado nunha única unidade formativa. En calquera caso, de acordo coa lexislación vixente, no proceso de ensino e aprendizaxe débense usar ambas as linguas nas destrezas de comprensión e de produción para que o alumnado finalice esta formación sendo competente nas dúas.

A formación do módulo relaciónase cos obxectivos xerais ñ), o), p), q), r) e s) do ciclo formativo, e coas competencias profesionais, persoais e sociais ñ), o), p), q) e r). Ademais, relaciónase cos obxectivos t), u), v), w), x), y) e z), e coas competencias s), t), u), v), w), x) e y), que se incluírán neste módulo profesional de xeito coordinado co resto de módulos profesionais.

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo estarán orientadas a:

- Concreción dun plan personalizado de formación que teña como obxectivo lograr a integración do alumnado nas situacións de aprendizaxe propostas, mediante a aplicación de estratexias motivadoras.
- Potenciación da autonomía na execución das actividades e na xestión do seu tempo de aprendizaxe, no ámbito das competencias e dos contidos do ámbito sociolingüístico.
- Realización de dinámicas sobre o desenvolvemento de habilidades sociais que favorezan o asentamento de hábitos de disciplina e de traballo individual e en equipo.

– Uso de estratexias, recursos e fontes de información ao seu alcance, fomentando o uso das TIC, que contribúan á reflexión sobre a valoración da información necesaria para construír explicacións estruturadas da realidade.

– Uso de métodos globalizadores (proxectos, centros de interese, etc.) que permitan a integración do alumnado nas actividades de aprendizaxe, concretado nunha metodoloxía de traballo que os relacione coa actualidade.

– Programación de actividades que se relacionen, sempre que sexa posible, con capacidades que se deriven do perfil profesional.

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo en relación coa aprendizaxe das linguas están relacionadas con:

– Uso da lingua na interpretación e na elaboración de mensaxes sinxelas orais e escritas, mediante o seu uso en distintos tipos de situacións comunicativas e textuais do contorno do alumnado.

– Uso dun vocabulario adecuado ás situacións do seu contorno, que orientará a concreción dos contidos, das actividades e dos exemplos utilizados no módulo.

– Selección e execución de estratexias didácticas que faciliten a autoaprendizaxe e que incorporen o uso da lingua en situacións de comunicación o máis reais posible, utilizando as posibilidades das tecnoloxía da información e da comunicación (correo electrónico, SMS, internet, redes sociais, etc.).

– Uso das técnicas de comunicación para potenciar o traballo en equipo que permita a integración do alumnado nas actividades educativas con garantía de éxito.

– Apreciación da variedade cultural e de costumes presentes no contorno do alumnado, en relación coas necesidades derivadas do uso da lingua con distintos falantes.

– Desenvolvemento de hábitos de lectura que permitan a satisfacción coa produción literaria, mediante o uso de textos seleccionados acordes ás súas necesidades e características.

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo en relación coas ciencias sociais están relacionadas con:

– Integración motivadora de saberes que lle permitan ao alumnado analizar e valorar a diversidade das sociedades humanas.

- Utilización de recursos e fontes de información ao seu alcance para organizar a información que extraia, para favorecer a súa integración no traballo educativo.
- Recoñecemento da pegada do pasado na vida diaria mediante a apreciación da diversidade dos grupos humanos e os seus logros ao longo do tempo.
- Valoración dos problemas do contorno do alumnado a partir da análise da información dispoñible e da formulación de explicacións xustificadas e a reflexión sobre a súa actuación ante estas, en situacións de aprendizaxe pautadas.
- Potenciación das capacidades de observación e criterios para a satisfacción coas expresións artísticas mediante a análise pautada de producións artísticas arquetípicas, apreciando os seus valores estéticos e temáticos.

4.4 Módulo profesional: Comunicación e sociedade II

- Código: MP3012.
- Duración: 135 horas.

4.4.1 Unidade formativa 1: Comunicación en linguas galega e castelá II

- Código: MP3012_13.
- Duración: 67 horas.

4.4.1.1 Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

- RA1. Utiliza estratexias comunicativas para interpretar e comunicar información oral en lingua galega e en lingua castelá, no ámbito laboral e noutros contextos, aplicando os principios da escoita activa, estratexias razoadas de composición e as normas lingüísticas correctas en cada caso.
 - CA1.1. Aplicáronse as técnicas da escoita activa na análise de mensaxes orais procedentes de diversas fontes.
 - CA1.2. Recoñeceuse a intención comunicativa e a estrutura e cohesión da comunicación oral, valorando posibles respostas.

- CA1.3. Realizouse un uso correcto dos elementos de comunicación non verbal nas argumentacións e nas exposicións.
- CA1.4. Aplicáronse as técnicas de organización de reunións e de participación nelas.
- CA1.5. Analizáronse os usos e os niveis da lingua e as normas lingüísticas na comprensión e aplicáronse na composición de mensaxes orais, valorando e eliminando os usos discriminatorios.
- CA1.6. Utilizouse a terminoloxía gramatical correcta na comprensión das actividades gramaticais propostas e na súa resolución.
- RA2. Utiliza estratexias comunicativas para comunicar información escrita en lingua galega e en lingua castelá, no ámbito laboral e noutros contextos, aplicando á composición autónoma de textos de progresiva complexidade estratexias de análise, síntese e clasificación, de xeito estruturado.
- CA2.1. Valoráronse e analizáronse as características principais dos tipos de textos en relación coa súa adecuación para o traballo que se desexe realizar e en función da súa finalidade.
- CA2.2. Utilizáronse diversas técnicas de procura na comprensión dun texto escrito, aplicando estratexias de reinterpretación de contidos.
- CA2.3. Aplicáronse sistematicamente estratexias de lectura comprensiva na interpretación dos textos, recoñecendo posibles usos discriminatorios.
- CA2.4. Resumiuse o contido dun texto escrito, extraendo a idea principal, as secundarias e o propósito comunicativo, revisando e reformulando as conclusións obtidas.
- CA2.5. Analizouse a estrutura de diversos textos escritos de uso académico ou profesional, recoñecendo os usos e os niveis da lingua, e pautas de elaboración.
- CA2.6. Aplicáronse as principais normas gramaticais e ortográficas na redacción de textos, de xeito que o texto final resulte claro, preciso e adecuado ao formato e ao contexto comunicativo.

- CA2.7. Utilizouse o léxico específico da familia profesional do título.
- CA2.8. Desenvolvéronse pautas sistematizadas na preparación de textos escritos que permiten mellorar a comunicación escrita.
- CA2.9. Seguíronse pautas de presentación de traballos escritos tendo en conta o contido, o formato e o público destinatario, utilizando un vocabulario correcto segundo as normas lingüísticas e a finalidade.
- CA2.10. Resolvéronse actividades de comprensión e análise das estruturas gramaticais, comprobando a precisión e a validez das inferencias realizadas.
- RA3. Interpreta textos literarios representativos da literatura en lingua castelá desde o século XIX ata a actualidade, recoñecendo a intención do autor ou da autora e relacionándoos co seu contexto histórico, sociocultural e literario.
 - CA3.1. Describíronse os movementos literarios en lingua castelá no período considerado, recoñecendo as obras máis representativas.
 - CA3.2. Valorouse a estrutura e o uso da linguaxe na lectura persoal de obras adecuadas ao nivel, situándoa no seu contexto e utilizando instrumentos pautados.
 - CA3.3. Expresáronse opinións persoais fundamentadas sobre os aspectos apreciados en obras literarias.
 - CA3.4. Aplicáronse estratexias de análise de textos literarios, recoñecendo os temas e os motivos, os elementos simbólicos e a funcionalidade dos recursos estilísticos máis significativos.
 - CA3.5. Informouse sobre un autor ou unha autora, un período ou unha obra da literatura en lingua castelá, recollendo de forma analítica a información correspondente.
- RA4. Interpreta textos literarios representativos da literatura en lingua galega desde comezos do século XX ata a actualidade, recoñecendo a intención da autora ou do autor e relacionándoos co seu contexto histórico, sociocultural e literario.
 - CA4.1. Describíronse os movementos literarios en lingua galega no período considerado, recoñecendo as obras máis representativas.

– CA4.2. Valorouse a estrutura e o uso da linguaxe na lectura persoal de obras adecuadas ao nivel, situándoa no seu contexto e utilizando instrumentos pautados.

– CA4.3. Expresáronse opinións persoais fundamentadas sobre os aspectos apreciados en obras literarias.

– CA4.4. Aplicáronse estratexias de análise de textos literarios, recoñecendo os temas e os motivos, os elementos simbólicos e a funcionalidade dos recursos estilísticos máis significativos.

– CA4.5. Informouse sobre un autor ou unha autora, un período ou unha obra da literatura en lingua galega, recollendo de forma analítica a información correspondente.

• RA5. Coñece e valora a situación sociolingüística das distintas linguas do Estado español e as principais características das variedades xeográficas da lingua galega e da lingua castelá, así como as distintas etapas, desde comezos do século XX, da historia social da lingua galega e da lingua castelá, valorando a función do estándar, a necesidade de normalizar a lingua galega e rexeitando os prexuízos lingüísticos.

– CA5.1. Identificouse a situación sociolingüística das distintas linguas do Estado español, valorando a diversidade lingüística como un elemento de enriquecemento cultural e outorgándolle a todas as linguas o mesmo valor e a mesma función comunicativa.

– CA5.2. Recoñécese a variedade interna das linguas castelá e galega como símbolo da riqueza do noso patrimonio lingüístico.

– CA5.3. Identificáronse as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega e da lingua castelá desde comezos do século XX.

– CA5.4. Valorouse a función do estándar de calquera lingua, así como a necesidade de normalizar a lingua galega no marco do plurilingüismo, rexeitando os prexuízos lingüísticos.

4.4.1.2 Contidos básicos

BC1. Utilización de estratexias de comunicación oral en lingua galega e en lingua castelá

- Textos orais.

- Técnicas de escoita activa na comprensión de textos orais.
- Exposición de ideas e argumentos: organización e preparación dos contidos (ilación, sucesión e coherencia); estrutura.
- Aplicación das normas lingüísticas na comunicación oral: organización da frase (estruturas gramaticais básicas en lingua galega e en lingua castelá); coherencia semántica.
- Uso de recursos audiovisuais.
- Técnicas de organización de reunións e de participación nelas.

BC2. Uso de estratexias de comunicación escrita en lingua galega e en lingua castelá

- Traballos, informes, ensaios e outros textos académicos, científicos e profesionais.
- Aspectos lingüísticos para ter en conta: rexistros comunicativos da lingua e factores que condicionan o seu uso; variacións das formas deícticas en relación coa situación; estilo directo e indirecto.
- Estratexias de lectura con textos académicos.
- Presentación de textos escritos.
- Comprensión e produción de textos escritos: conectores textuais (causa, consecuencia, condición e hipótese); formas verbais nos textos (perífrases verbais; concordancia e coherencia temporal e modal); sintaxe (complementos; frases compostas); estratexias para mellorar o interese da persoa receptora.

- Léxico específico da familia profesional do título.

BC3. Interpretación de textos literarios en lingua castelá desde o século XIX

- Instrumentos para a recollida de información da lectura dunha obra literaria do período estudado.
- A literatura en lingua castelá nos seus xéneros.

- Evolución da literatura en lingua castelá desde o século XIX ata a actualidade.
- Expresión de opinións fundamentadas sobre textos e obras literarias en lingua castelá.

BC4. Interpretación de textos literarios en lingua galega desde comezos do século XX

- Instrumentos para a recollida de información da lectura dunha obra literaria.
- A literatura en lingua galega nos seus xéneros.
- Evolución da literatura en lingua galega desde comezos do século XX ata a actualidade.
- Expresión de opinións fundamentadas sobre textos e obras literarias en lingua galega.

BC5. Coñecemento e respecto pola diversidade lingüística, a historia social da lingua galega e da lingua castelá desde comezos do século XX e valoración do estándar e da necesidade de normalizar a lingua galega.

- A situación sociolingüística das linguas do Estado español.
- A variedade interna da lingua castelá e da lingua galega.
- Características das etapas da historia social da lingua galega e da lingua castelá desde comezos do século XX.
- Funcións e valor da lingua estándar.
- Adopción de actitudes positivas cara á normalización da lingua galega e coñecemento do proceso.
- Recoñecemento e rexeitamento dos prexuízos lingüísticos, valorando o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade.

4.4.2 Unidade formativa 2: Comunicación en lingua inglesa II

- Código: MP3012_23.
- Duración: 34 horas.

4.4.2.1 Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

- RA1. Utiliza estratexias para interpretar e comunicar información oral en lingua inglesa, aplicando os principios da escoita activa e elaborando presentacións orais de pouca extensión, claras e estruturadas, relativas a temas e aspectos concretos, frecuentes e cotiáns dos ámbitos persoal, público e profesional.

- CA1.1. Aplicáronse sistematicamente as estratexias de escoita activa para a comprensión global e específica das mensaxes recibidas, sen necesidade de entender todos os seus elementos.

- CA1.2. Identificouse a intención comunicativa de mensaxes directas ou empregando un repertorio limitado de expresións, frases, palabras e marcadores de discurso, estruturadores (de apertura, continuidade e pechamento).

- CA1.3. Identificouse o sentido global e as ideas principais do texto oral e de estruturas gramaticais básicas en oracións sinxelas, de situacións habituais frecuentes e de contido predicible e concreto.

- CA1.4. Identificáronse trazos fonéticos e de entoación esenciais que axudan a entender o sentido global e as ideas principais e secundarias da mensaxe.

- CA1.5. Realizáronse composicións e presentacións orais breves de acordo cun guión estruturado, aplicando o formato e os trazos propios de cada tipo de texto de ámbito persoal, público ou profesional.

- CA1.6. Utilizáronse estruturas gramaticais básicas e marcadores de discurso para iniciar, enlazar, ordenar e finalizar o discurso en situacións habituais frecuentes e aspectos concretos.

- CA1.7. Expresouse a información usando unha entoación e unha pronuncia razoables, aceptándose as pautas e pequenas vacilacións.

- CA1.8. Amosouse unha actitude reflexiva e crítica acerca da información que supoña calquera tipo de discriminación.

- CA1.9. Identificáronse e valoráronse as normas de relación social e as normas de cortesía máis frecuentes dos países onde se fala a lingua estranxeira.

- CA1.10. Identificáronse e valoráronse os costumes ou as actividades cotiás da comunidade e do lugar de traballo onde se fala a lingua estranxeira.
- CA1.11. Identificáronse as principais actitudes e os comportamentos profesionais en situacións de comunicación habituais do ámbito profesional.
- RA2. Mantén conversas sinxelas e breves en lingua inglesa en situacións habituais e concretas, cara a cara ou por medios técnicos, do ámbito persoal, público e profesional, empregando estratexias de comunicación básica.
 - CA2.1. Dialogouse seguindo un guión sobre temas e aspectos concretos e frecuentes do ámbito persoal, público e profesional.
 - CA2.2. Describíronse, narráronse e explicáronse experiencias propias.
 - CA2.3. Escoitouse e dialogouse en interaccións sinxelas, cotiás da vida profesional, pública e persoal, solicitando e proporcionando información con certo detalle.
 - CA2.4. Mantívose a interacción utilizando diversas estratexias de comunicación esenciais para amosar o interese e a comprensión.
 - CA2.5. Utilizáronse estratexias de compensación para suplir carencias na lingua estranxeira (parafrasear, linguaxe corporal e axudas audiovisuais), para facilitar a comunicación entre as persoas interlocutoras.
 - CA2.6. Utilizáronse estruturas gramaticais e oracións sinxelas, e un repertorio esencial e limitado de expresións, frases, palabras frecuentes e marcadores de discurso lineais.
 - CA2.7. Expresouse con certa claridade, usando unha entoación e unha pronuncia razoables e comprensibles, aceptándose algunhas pausas e vacilacións, nun rexistro formal ou neutro e sempre que as condicións acústicas sexan boas e a mensaxe non estea distorsionada.
- RA3. Elabora textos breves e sinxelos con certo detalle en lingua inglesa relativos a situacións de comunicación habituais do ámbito persoal, público e profesional, aplicando

estratexias de lectura comprensiva e desenvolvendo estratexias sistemáticas de composición.

– CA3.1. Leuse o texto recoñecendo os trazos esenciais do xénero, a súa intención, o seu contexto e a súa estrutura, e interpretando o seu contido global e específico sen necesidade de entender todos os seus elementos.

– CA3.2. Identificouse a intención comunicativa básica do texto, o sentido xeral, a información esencial e as partes principais, mesmo cando o texto se organiza de distinta maneira.

– CA3.3. Identificáronse estruturas gramaticais e oracións sinxelas, e un repertorio limitado de expresións, frases, palabras e marcadores de discurso básicos e lineais, en situacións habituais frecuentes e concretas de contido predicible.

– CA3.4. Completáronse frases, oracións e textos sinxelos atendendo ao propósito comunicativo, con estruturas gramaticais de escasa complexidade, en situacións habituais e concretas de contido predicible.

– CA3.5. Elaboráronse textos breves e sinxelos, adecuados a un propósito comunicativo, empregando os conectores máis frecuentes para enlazar as oracións.

– CA3.6. Respectáronse as normas gramaticais, ortográficas e tipográficas seguindo pautas sistemáticas e concretas de revisión e corrección.

– CA3.7. Amosouse unha actitude reflexiva e crítica acerca da información que supoña calquera tipo de discriminación.

4.4.2.2 Contidos básicos

BC1. Interpretación e comunicación de textos orais cotiáns en lingua inglesa

- Distinción de ideas principais e secundarias, información esencial de textos orais breves e sinxelos.

- Descrición de aspectos concretos de persoas, lugares, servizos básicos, obxectos e xestións sinxelas.

- Experiencias dos ámbitos persoal, público e profesional.

- Narración, explicacións e intercambio de acontecementos e experiencias do presente, do pasado e do futuro.

- Léxico, frases e expresións para se desenvolver en transaccións e xestións cotiás dos ámbitos persoal e profesional.

- Tipos de textos e a súa estrutura.

- Recursos tecnolóxicos

- Recursos gramaticais. Tempos e formas verbais simples e compostas. Funcións comunicativas asociadas a situacións habituais do ámbito persoal, público e profesional. Elementos lingüísticos fundamentais. Marcadores do discurso. Dominio sinxelo do discurso: coherencia e cohesión. Oracións simples e subordinadas de escasa complexidade.

- Estratexias de comprensión e escoita activa.

- Pronuncia de fonemas ou grupos fónicos que presenten maior dificultade.

- Uso de rexistros axeitados nas relacións sociais e das normas de cortesía.

- Recoñecemento e uso de expresións relacionadas cos costumes e os ritos nunha comunidade de persoas usuarias da lingua inglesa.

BC2. Interacción en conversas en lingua inglesa

- Estratexias de interacción para manter e seguir unha conversa.

- Uso de frases estandarizadas.

BC3. Interpretación e elaboración de mensaxes sinxelas escritas en lingua inglesa

- Información global e específica de mensaxes de escasa dificultade referentes a asuntos básicos cotiás dos ámbitos persoal, público e profesional.

- Composición de textos escritos breves e ben estruturados.

- Léxico para se desenvolver en transaccións e xestións cotiás, necesarias, sinxelas e concretas dos ámbitos persoal, público e profesional.

- Terminoloxía específica da área profesional do alumnado.
- Recursos gramaticais. Marcadores do discurso. Dominio sinxelo do discurso: coherencia e cohesión. Uso das oracións simples e compostas na linguaxe escrita.
- Estratexias e técnicas de compresión de lectura.
- Propiedades básicas do texto.
- Normas socioculturais nas relacións dos ámbitos persoal, público e profesional en situacións cotiás.

- Estratexias de planificación da mensaxe.

4.4.3 Unidade formativa 3: Sociedade II

- Código: MP3012_33.

- Duración: 34 horas.

4.4.3.1 Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

- RA1. Infire as características esenciais das sociedades contemporáneas a partir do estudo da súa evolución histórica, analizando os trazos básicos da súa organización social, política e económica en distintos momentos, e a sucesión de transformacións e conflitos acaecidos.

- CA1.1. Discrimináronse as consecuencias para a organización das sociedades actuais das correntes ideolóxicas que a cimentaron, situándoas no tempo e no espazo.

- CA1.2. Valorouse o modelo globalizado actual de relacións económicas mediante o estudo das transformacións económicas producidas como consecuencia das innovacións tecnolóxicas e os sistemas organizativos da actividade produtiva.

- CA1.3. Categorizáronse as características da organización social contemporánea, en especial a galega e a española, analizando a estrutura e as relacións sociais da poboación actual e a súa evolución durante o período, utilizando gráficas e fontes directas seleccionadas.

– CA1.4. Examinouse a evolución das relacións internacionais contemporáneas, elaborando explicacións causais e consecutivas que permitan desenvolver opinións propias sobre os conflitos actuais.

– CA1.5. Valorouse o proceso de unificación do espazo europeo, analizando a súa evolución, os seus principios e as súas institucións significativas, e argumentouse a súa influencia nas políticas nacionais dos países membros da Unión Europea.

– CA1.6. Asociouse a evolución dos acontecementos históricos globais coa evolución histórica do Estado español e do territorio galego, identificando as súas fases de evolución, os principais conflitos e a súa situación actual.

– CA1.7. Identificáronse os trazos esenciais da arte contemporánea, en especial a galega e a española, e a súa evolución ata os nosos días, construíndo opinións e criterios propios de orde estética.

– CA1.8. Analizouse a evolución do sector ou dos sectores produtivos propios do título e describíronse as súas transformacións e os principais fitos de evolución nos seus sistemas organizativos e tecnolóxicos.

– CA1.9. Elaboráronse instrumentos pautados de recollida e difusión de información que permitan a avaliación das aprendizaxes realizadas, utilizando o vocabulario preciso.

– CA1.10. Desenvolvéronse comportamentos acordes co desenvolvemento do propio esforzo e o traballo colaborativo.

• RA2. Valora os principios básicos do sistema democrático analizando as súas institucións e as organizacións políticas e económicas en que se manifesta, inferindo pautas de actuación para acomodar o seu comportamento ao cumprimento dos devanditos principios.

– CA2.1. Recoñecéronse os principios básicos da Declaración Universal de Dereitos Humanos e a súa situación no mundo de hoxe, valorando a súa implicación para a vida cotiá.

– CA2.2. Analizáronse os principios reitores, as institucións e as normas de funcionamento das principais institucións internacionais, xulgando o seu papel nos conflitos mundiais.

– CA2.3. Valorouse a importancia da mediación e da resolución de conflitos na extensión do modelo democrático, desenvolvendo criterios propios e razoados para a resolución destes.

– CA2.4. Xulgaróñse os trazos esenciais do modelo democrático español valorando o contexto histórico do seu desenvolvemento.

– CA2.5. Valorouse a implicación do principio de non discriminación nas relacións persoais e sociais do contorno, xulgando comportamentos propios e alleos e inferindo pautas e accións apropiadas para acomodar a actitude aos dereitos e ás obrigas que diso se derivan.

– CA2.6. Elaborouse información pautada e organizada para a súa utilización en situacións de traballo colaborativo e contraste de opinións

4.4.3.2 Contidos básicos

BC1. Valoración das sociedades contemporáneas

- Construción dos sistemas democráticos: a ilustración e as súas consecuencias, a sociedade liberal e a sociedade democrática.

- Estrutura económica e a súa evolución. Principios de organización económica. Economía globalizada actual. A segunda globalización. Terceira globalización: problemas do desenvolvemento. Evolución do sector produtivo propio en Galicia e en España.

- Relacións internacionais. Grandes potencias e conflito colonial. Guerra civil europea. Descolonización e guerra fría. Mundo globalizado actual. Principais institucións internacionais. Galicia e España no marco de relacións actual.

- Construción europea. Galicia e España en Europa.

- Arte contemporánea: ruptura do canon clásico; o cine e o cómic como entretemento de masas.

- Tratamento e elaboración de información para as actividades educativas: traballo colaborativo; presentacións e publicacións web.

BC2. Valoración das sociedades democráticas

- Declaración Universal de Dereitos Humanos: os dereitos humanos na vida cotiá; conflitos internacionais actuais.

- Modelo democrático español: construción da España democrática; constitución Española. A organización do Estado español. O Estado das autonomías. O Estatuto de Autonomía de Galicia.

- Principio de non discriminación na convivencia diaria. Resolución de conflitos.

- Tratamento e elaboración de información para as actividades educativas. Procesos e pautas para o traballo colaborativo. Preparación e presentación de información para actividades deliberativas. Normas de funcionamento e actitudes no contraste de opinións.

4.4.4 Orientacións pedagóxicas

Este módulo contribúe a alcanzar as competencias para a aprendizaxe permanente do alumnado e contén a formación para mellorar as súas posibilidades de desenvolvemento persoal, social e profesional, utilizando os pasos do método científico, mediante a análise dos principais fenómenos relacionados coas actividades humanas no mundo contemporáneo, co desenvolvemento de estratexias comunicativas suficientes en linguas galega e castelá, e cos fundamentos da comunicación en lingua inglesa en distintas situacións habituais.

A estratexia de aprendizaxe para o ensino deste módulo, que integra materias como as ciencias sociais, a lingua galega e literatura, a lingua castelá e literatura, e lingua inglesa, enfocarase á adquisición de ferramentas de análise espazo-temporal, ao tratamento de textos orais e escritos, á elaboración de mensaxes estruturadas e ao respecto cara a outras sociedades, involucrando o alumnado en tarefas significativas que lle permitan traballar de xeito autónomo e colaborativo, para construír a súa propia aprendizaxe e culminar en resultados reais xerados por el mesmo.

Para facilitar a organización dos contidos, este módulo divídese en tres unidades formativas: Comunicación en linguas galega e castelá II, Comunicación en lingua inglesa II, e Sociedade II.

A lingua galega e literatura, e a lingua castelá e literatura abórdanse desde un enfoque comunicativo que xustifica o seu tratamento integrado nunha única unidade formativa. En

calquera caso, de acordo coa lexislación vixente, no proceso de ensino e aprendizaxe débense usar ambas as linguas nas destrezas de comprensión e de produción para que o alumnado finalice esta formación sendo competente nas dúas.

A formación do módulo relaciónase cos obxectivos xerais ñ), o), p), q), r) e s) do ciclo formativo, e coas competencias profesionais, persoais e sociais ñ), o), p), q) e r). Ademais, relaciónase cos obxectivos t), u), v), w), x), y) e z), e coas competencias s), t), u), v), w), x) e y), que se incluírán neste módulo profesional de xeito coordinado co resto de módulos profesionais.

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo estarán orientadas cara a:

- Concreción dun plan personalizado de formación que teña como obxectivo lograr a implicación activa do alumno no seu proceso formativo, onde a práctica e a funcionalidade das aprendizaxes constitúan un contínuum que facilite a realización das actividades que leve a cabo o alumnado.

- Potenciación da autonomía e da iniciativa persoal, para utilizar as estratexias axeitadas no ámbito sociolingüístico.

- Realización de dinámicas sobre o desenvolvemento de habilidades sociais que favorezan o desenvolvemento e o asentamento de hábitos de disciplina e de traballo individual e colaborativo.

- Uso de estratexias, recursos e fontes de información ao seu alcance que contribúan á reflexión sobre a valoración da información necesaria para construír explicacións razoadas da realidade.

- Garantía do acceso á información para todo o alumnado, fomentando o uso das TIC.

- Uso de métodos globalizadores (proxectos, centros de interese, etc.) que permitan a integración de competencias e contidos, concretado nunha metodoloxía de traballo que os relacione coa actualidade para permitir a adaptación do alumnado á realidade persoal, social e profesional.

- Programación de actividades que se relacionen, sempre que sexa posible, con capacidades que se deriven do perfil profesional e a súa adaptación aos requisitos profesionais do seu contorno.

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo en relación coa aprendizaxe das linguas están relacionadas con:

- Uso da lingua na interpretación e na elaboración de mensaxes orais e escritas, mediante o seu uso en situacións comunicativas e textuais de distintos tipos.
- Uso dun vocabulario adecuado ás situacións da vida persoal, social e profesional que deberá vehicular a concreción dos contidos, das actividades e dos exemplos utilizados no módulo.
- Selección e execución de estratexias didácticas que faciliten a autoaprendizaxe e que incorporen o uso da lingua en situacións de comunicación o máis reais posible, utilizando as posibilidades das tecnoloxía da información e da comunicación (correo electrónico, SMS, internet, redes sociais, etc.).
- Uso das técnicas de comunicación para potenciar o traballo colaborativo que permita desenvolver o concepto de intelixencia colectiva e a súa relación co ámbito profesional.
- Apreciación da variedade cultural e de costumes característica das sociedades contemporáneas, máis especificamente no ámbito das culturas de fala inglesa.
- Creación de hábitos de lectura e criterios estéticos propios que lle permitan ao alumnado a satisfacción coa produción literaria, con maior afondamento na produción nas linguas galega e castelá.

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo en relación coas ciencias sociais están relacionadas con:

- Integración de saberes que permita o estudo dun fenómeno relacionado coas ciencias sociais desde unha perspectiva multidisciplinar que lle permitan ao alumnado valorar a diversidade das sociedades humanas.
- Uso de estratexias e destrezas de actuación, recursos e fontes de información ao seu alcance para se achegar ao método científico e organizar a información que extraia para favorecer a súa integración no traballo educativo.
- Recoñecemento da pegada do pasado na vida diaria mediante a apreciación dos cambios e das transformacións sufridas polos grupos humanos ao longo do tempo.

– Valoración dos problemas da sociedade actual a partir da análise da información dispoñible e da concreción de hipóteses propias e razoadas de explicación dos fenómenos observados en situación de aprendizaxe.

– Potenciación das capacidades de apreciación e de creación, de educación do gusto polas artes, mediante o desenvolvemento de contidos e actividades que se relacionen con obras e expresións artísticas seleccionadas.

4.5 Módulo profesional: Ciencias aplicadas II

- Código: MP3042.

- Duración: 162 horas.

4.5.1 Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

- RA1. Resolve situacións cotiás aplicando os métodos de resolución de ecuacións e de sistemas, valorando a precisión, a simplicidade e a utilidade da linguaxe alxébrica.

- CA1.1. Utilizáronse identidades notables nas operacións con polinomios.

- CA1.2. Obtivéronse valores numéricos a partir dunha expresión alxébrica.

- CA1.3. Resolvéronse ecuacións de primeiro e segundo grao sinxelas de modo alxébrico e gráfico.

- CA1.4. Resolvéronse problemas cotiás e doutras áreas de coñecemento mediante ecuacións e sistemas.

- CA1.5. Valorouse a precisión, a simplicidade e a utilidade da linguaxe alxébrica para representar situacións formuladas na vida real.

- CA1.6. Resolvéronse sistemas de ecuacións sinxelos.

- RA2. Resolve problemas sinxelos de diversa índole, a través da súa análise contrastada e aplicando as fases do método científico.

- CA2.1. Formuláronse hipóteses sinxelas, a partir de observacións directas ou indirectas compiladas por distintos medios.

- CA2.2. Analizáronse diversas hipóteses e emitíuse una primeira aproximación á súa explicación.
- CA2.3. Planificáronse métodos e procedementos experimentais sinxelos de diversa índole para refutar ou non a súa hipótese.
- CA2.4. Traballouse en equipo na formulación da solución.
- CA2.5. Compiláronse os resultados dos ensaios de verificación e reflectíronse nun documento de xeito coherente.
- CA2.6. Defendeuse o resultado con argumentacións e probas, e verificacións ou refutacións das hipóteses emitidas.
- RA3. Realiza medidas directas e indirectas de figuras xeométricas presentes en contextos reais, utilizando os instrumentos, as fórmulas e as técnicas necesarias.
 - CA3.1. Utilizáronse instrumentos apropiados para medir ángulos, lonxitudes, áreas e volumes de corpos e de figuras xeométricas, interpretando as escalas de medida.
 - CA3.2. Utilizáronse estratexias (semellanzas e descomposición en figuras máis sinxelas, etc.) para estimar ou calcular medidas indirectas no mundo físico.
 - CA3.3. Utilizáronse as fórmulas para calcular perímetros, áreas e volumes, e asignáronse as unidades correctas.
 - CA3.4. Traballouse en equipo na obtención de medidas.
 - CA3.5. Utilizáronse as TIC para representar figuras.
- RA4. Interpreta gráficas de dúas magnitudes calculando os parámetros significativos destas e relacionándoo con funcións matemáticas elementais e os principais valores estatísticos.
 - CA4.1. Expresouse a ecuación da recta de diversas formas.
 - CA4.2. Representouse graficamente a función cuadrática aplicando métodos sinxelos para a súa representación.

- CA4.3. Representouse graficamente a función inversa.
- CA4.4. Representouse graficamente a función exponencial.
- CA4.5. Extraeuse información de gráficas que representen os tipos de funcións asociadas a situacións reais.
- CA4.6. Utilizouse o vocabulario adecuado para a descrición de situacións relacionadas co azar e coa estatística.
- CA4.7. Elaboráronse e interpretáronse táboas e gráficos estatísticos.
- CA4.8. Analizáronse características da distribución estatística obtendo medidas de centralización e de dispersión.
- CA4.9. Aplicáronse as propiedades dos sucesos e a probabilidade.
- CA4.10. Resolvéronse problemas cotiáns mediante cálculos de probabilidade sinxelos.
- RA5. Aplica técnicas físicas ou químicas, utilizando o material necesario para a realización de prácticas de laboratorio sinxelas, medindo as magnitudes implicadas.
 - CA5.1. Verificouse a dispoñibilidade do material básico utilizado nun laboratorio.
 - CA5.2. Identificáronse e medíronse magnitudes básicas (masa, peso, volume, densidade, temperatura, etc.).
 - CA5.3. Identificáronse tipos de biomoléculas presentes en materiais orgánicos e inorgánicos.
 - CA5.4. Describíronse a célula e os tecidos animais e vexetais mediante a súa observación a través de instrumentos ópticos.
 - CA5.5. Elaboráronse informes de ensaios onde se inclúa a xustificación, o procedemento seguido, os resultados obtidos e as conclusións.
 - CA5.6. Aplicáronse as normas de traballo no laboratorio.

• RA6. Recoñece as reaccións químicas que se producen nos procesos biolóxicos e na industria, argumentando a súa importancia na vida cotiá e describindo os cambios que se producen.

– CA6.1. Identificáronse reaccións químicas principais da vida cotiá, da natureza e da industria.

– CA6.2. Describíronse as manifestacións de reaccións químicas.

– CA6.3. Describíronse os compoñentes principais dunha reacción química e a intervención da enerxía nela.

– CA6.4. Recoñecéronse algunhas reaccións químicas tipo (combustión, oxidación, descomposición, neutralización, síntese, aeróbica e anaeróbica).

– CA6.5. Identificáronse os compoñentes e o proceso de reaccións químicas sinxelas mediante ensaios de laboratorio.

– CA6.6. Elaboráronse informes utilizando as TIC sobre as industrias máis salientables (alimentaria, cosmética e de reciclaxe), describindo de forma sinxela os procesos que teñen lugar nelas.

– CA6.7. Aplicáronse as normas de seguridade no traballo de laboratorio.

• RA7. Identifica aspectos positivos e negativos do uso da enerxía nuclear, e describe os efectos da contaminación xerada na súa aplicación.

– CA7.1. Analizáronse efectos positivos e negativos do uso da enerxía nuclear.

– CA7.2. Diferenciáronse os procesos de fusión e de fisión nuclear.

– CA7.3. Identificáronse algúns problemas sobre verteduras nucleares produto de catástrofes naturais ou de mala xestión e mal mantemento das centrais nucleares.

– CA7.4. Argumentouse sobre a problemática dos residuos nucleares.

– CA7.5. Traballouse en equipo e utilizáronse as TIC.

- RA8. Identifica os cambios que se producen no planeta Terra argumentando as súas causas e tendo en conta as diferenzas entre relevo e paisaxe.
 - CA8.1. Identificáronse os axentes xeolóxicos externos e cal é a súa acción sobre o relevo.
 - CA8.2. Diferenciáronse os tipos de meteorización e identificáronse as súas consecuencias no relevo.
 - CA8.3. Analizouse o proceso de erosión, recoñecendo os axentes xeolóxicos externos que interveñen e as consecuencias no relevo.
 - CA8.4. Describiuse o proceso de transporte discriminando os axentes xeolóxicos externos que interveñen e as consecuencias no relevo.
 - CA8.5. Analizouse o proceso de sedimentación discriminando os axentes xeolóxicos externos que interveñen, as situacións e as consecuencias no relevo.
- RA9. Categoriza os contaminantes atmosféricos principais identificando as súas orixes e relacionándoas cos seus efectos.
 - CA9.1. Recoñecéronse os fenómenos da contaminación atmosférica e os principais axentes que a causan.
 - CA9.2. Investigouse sobre o fenómeno da chuvia ácida, as súas consecuencias inmediatas e futuras, e como sería posible evitala.
 - CA9.3. Describiuse o efecto invernadoiro argumentando as súas causas ou axentes que contribúen a el, así como as medidas para a súa redución.
 - CA9.4. Describiuse a problemática que ocasiona a perda paulatina da capa de ozono, e as consecuencias para a saúde das persoas, o equilibrio da hidrosfera e as poboacións.
- RA10. Identifica os contaminantes da auga tendo en conta a relación entre o seu efecto no ambiente e o seu tratamento de depuración.
 - CA10.1. Recoñeceuse e valorouse o papel da auga na existencia e na supervivencia da vida no planeta.

- CA10.2. Identificouse o efecto nocivo da contaminación dos acuíferos nas poboacións de seres vivos.
- CA10.3. Identificáronse posibles contaminantes en mostras de auga de distinta orixe, planificando e realizando ensaios de laboratorio.
- CA10.4. Analizáronse os efectos producidos pola contaminación da auga e o uso responsable desta.
- RA11. Contribúe ao equilibrio ambiental, analizando e argumentando as liñas básicas sobre o desenvolvemento sustentable e propondo accións para a súa mellora e a súa conservación.
 - CA11.1. Analizáronse as implicacións positivas dun desenvolvemento sustentable.
 - CA11.2. Propuxéronse medidas elementais encamiñadas a favorecer o desenvolvemento sustentable.
 - CA11.3. Deseñáronse estratexias básicas para posibilitar o mantemento do ambiente.
 - CA11.4. Traballouse en equipo na identificación dos obxectivos para a mellora ambiental.
- RA12. Relaciona as forzas que aparecen en situacións habituais cos efectos producidos tendo en conta a súa contribución ao movemento ou ao repouso dos obxectos e as magnitudes postas en xogo.
 - CA12.1. Discrimináronse movementos cotiáns en función da súa traxectoria e da súa celeridade.
 - CA12.2. Relacionáronse entre si a distancia percorrida, a velocidade, o tempo e a aceleración, expresándoas en unidades de uso habitual.
 - CA12.3. Representáronse vectorialmente determinadas magnitudes como a velocidade e a aceleración.
 - CA12.4. Relacionáronse os parámetros que definen o movemento rectilíneo uniforme utilizando as expresións gráfica e matemática.

- CA12.5. Realizáronse cálculos sinxelos de velocidades en movementos con aceleración constante.
- CA12.6. Describiuse a relación causa e efecto en distintas situacións, para atopar a relación entre forzas e movementos.
- CA12.7. Aplicáronse as leis de Newton en situacións da vida cotiá.
- RA13. Identifica os aspectos básicos da produción, o transporte e a utilización da enerxía eléctrica, e os factores que interveñen no seu consumo, describindo os cambios producidos e as magnitudes e valores característicos.
 - CA13.1. Identificáronse e manexáronse as magnitudes físicas básicas para ter en conta no consumo de electricidade na vida cotiá.
 - CA13.2. Analizáronse os hábitos de consumo e de aforro eléctrico e establecéronse liñas de mellora neles.
 - CA13.3. Clasificáronse as centrais eléctricas e describiuse a transformación enerxética nelas.
 - CA13.4. Analizáronse as vantaxes e as desvantaxes das centrais eléctricas.
 - CA13.5. Describíronse basicamente as etapas da distribución da enerxía eléctrica desde a súa xénese á persoa usuaria.
 - CA13.6. Traballouse en equipo na compilación de información sobre centrais eléctricas en España.
- RA14. Prevén a posibilidade de aparición de doenzas básicas, utilizando técnicas de mantemento e desinfección dos utensilios e dos aparellos utilizados nas actuacións derivadas da súa profesión.
 - CA14.1. Caracterizáronse microorganismos e parasitos comúns que afectan a pel e ao aparello dixestivo.
 - CA14.2. Categorizáronse os principais axentes causantes de infeccións por contacto con materiais infectados ou contaminados.

– CA14.3. Recoñecéronse as doenzas infecciosas e parasitarias máis frecuentes que afectan a pel e o aparello dixestivo.

– CA14.4. Propuxéronse formas de prevención de infeccións e parasitoses que afectan a pel e o aparello dixestivo.

– CA14.5. Identificáronse as principais substancias utilizadas no procesamento dos alimentos que poden actuar como tóxicos.

– CA14.6. Analizouse e protocolizouse o procedemento de lavado das mans antes e despois de calquera manipulación, co obxecto de previr a transmisión de doenzas.

– CA14.7. Identificáronse e tipificáronse distintos tipos de desinfectantes e métodos de esterilización.

– CA14.8. Analizáronse e experimentáronse diversos procedementos de desinfección e esterilización.

4.5.2 Contidos básicos

BC1. Resolución de ecuacións e de sistemas en situacións cotiás

- Transformación de expresións alxébricas. Operacións alxébricas de suma, diferenza, produto, cociente e factor común.
- Obtención de valores numéricos en fórmulas. Regra de Ruffini.
- Polinomios: raíces e factorización. Teorema do resto e teorema do factor.
- Resolución alxébrica e gráfica de ecuacións de primeiro e de segundo grao.
- Resolución de sistemas de ecuacións sinxelos.
- Técnicas de resolución de problemas con ecuacións e sistemas.
- Linguaxe alxébrica. Precisión e simplicidade na tradución de situacións reais.

BC2. Resolución de problemas sinxelos

- Método científico.
- Fases do método científico: observación, elaboración de hipóteses, experimentación, análise de resultados, e leis ou teorías.
- Aplicación das fases do método científico a situacións sinxelas.
- Traballo en equipo: repartición de tarefas e de responsabilidades, cooperación, respecto e orde. Elaboración de informes.

BC3. Realización de medidas en figuras xeométricas

- Puntos e rectas.
- Rectas secantes e paralelas.
- Ángulo: medida.
- Polígonos: descrición dos seus elementos e clasificación.
- Triángulos. Semellanza; teoremas de Tales e de Pitágoras.
- Circunferencia e os seus elementos. Medida e cálculo de lonxitudes, áreas e volumes. Asignación de unidades.
- Cálculo de medidas indirectas. Semellanzas; descomposición en figuras máis simples.
- Traballo en equipo: repartición de tarefas e de responsabilidades, cooperación e respecto. Presentación de resultados.
- Uso de aplicacións informáticas de xeometría dinámica para o estudo e a representación de figuras xeométricas.

BC4. Interpretación de gráficos

- Interpretación dun fenómeno descrito mediante un enunciado, unha táboa, unha gráfica ou unha expresión analítica.

- Funcións lineais. Ecuación da recta.
- Funcións cuadráticas. Representación gráfica.
- Representación gráfica da función inversa e da función exponencial.
- Uso de aplicacións informáticas para a representación, a simulación e a análise da gráfica dunha función.
- Estatística. Táboas e gráficos estatísticos. Medidas de centralización e dispersión.
- Cálculo de probabilidades. Propiedades dos sucesos e da probabilidade. Resolución de problemas.

BC5. Aplicación de técnicas físicas ou químicas

- Material básico no laboratorio. Inventario.
- Normas de traballo no laboratorio.
- Medida de magnitudes fundamentais: lonxitude, masa, peso, volume, densidade, temperatura, etc.
- Recoñecemento de biomoléculas orgánicas e inorgánicas.
- Microscopio óptico e lupa binocular: fundamentos ópticos e manexo; utilización para describir a célula, e os tecidos animais e vexetais.
- Informes de traballo no laboratorio: estrutura e formato.

BC6. Recoñecemento de reaccións químicas cotiás

- Reacción química. Compoñentes e procesos. Ensaio de laboratorio.
- Condicións de produción das reaccións químicas: intervención de enerxía.
- Reaccións químicas en ámbitos da vida cotiá, da natureza e na industria.
- Reaccións químicas básicas: combustión, oxidación, descomposición, neutralización, síntese, aeróbica e anaeróbica.

- Procesos que teñen lugar nas industrias máis salientables (alimentarias, cosmética e de reciclaxe).

- Normas de seguridade no traballo de laboratorio.

BC7. Identificación de aspectos relativos á contaminación nuclear

- Orixe da enerxía nuclear.

- Tipos de procesos para a obtención e o uso da enerxía nuclear: fusión e fisión.

- Residuos radioactivos provenientes das centrais nucleares: problemática da súa xestión e do seu tratamento.

- Traballo en equipo: repartición de tarefas e de responsabilidades, normas, orde e elaboración de informes.

BC8. Identificación dos cambios no relevo e na paisaxe da Terra

- Axentes xeolóxicos externos e internos.

- Acción dos axentes xeolóxicos externos: meteorización, erosión, transporte e sedimentación.

- Identificación dos resultados da acción dos axentes xeolóxicos.

- Relevo e paisaxe. Factores condicionantes.

BC9. Categorización dos contaminantes atmosféricos principais

- Concepto.

- Chuvia ácida.

- Efecto invernadoiro.

- Destrución da capa de ozono.

BC10. Identificación de contaminantes da auga

- Auga: factor esencial para a vida no planeta.
- Contaminación da auga: causas e efectos.
- Tratamentos de depuración e potabilización de auga.
- Métodos de almacenamento da auga proveniente dos desxeamentos, as descargas fluviais e a chuvia.

BC11. Equilibrio ambiental e desenvolvemento sustentable

- Concepto e aplicacións do desenvolvemento sustentable.
- Factores que inciden sobre a conservación do ambiente.
- Accións que contribúen ao mantemento e na mellora do equilibrio ambiental.

BC12. Influencia das forzas sobre o estado de repouso e de movemento dos corpos

- Clasificación dos movementos segundo a súa traxectoria e a súa aceleración.
- Distancia percorrida, velocidade e aceleración. Unidades do Sistema Internacional e máis habituais. Cálculos en movementos con aceleración constante.
- Magnitudes escalares e vectoriais: distancia percorrida, velocidade e aceleración.
- Movemento rectilíneo uniforme: características. Interpretación gráfica.
- Forza: resultado dunha interacción. Relación entre forzas e movementos.
- Representación de forzas aplicadas a un sólido en situacións habituais. Resultante.
- Leis de Newton.

BC13. Produción e utilización da enerxía eléctrica

- Electricidade e desenvolvemento tecnolóxico.
- Materia e electricidade.
- Magnitudes básicas manexadas no consumo de electricidade: enerxía e potencia. Aplicacións na vida cotiá: interpretación do recibo da luz.
- Hábitos de consumo e aforro de electricidade.
- Sistemas de produción de enerxía eléctrica: tipos de centrais eléctricas, as súas vantaxes e as súas desvantaxes.
- Transporte e distribución da enerxía eléctrica: etapas.
- Traballo en equipo: repartición de tarefas e de responsabilidades; elaboración de informes.

BC14. Prevención de doenzas

- Microorganismos e parasitos máis comúns que afectan as persoas.
- Clasificación das doenzas infecciosas e parasitarias que afectan a pel e o aparello dixestivo.
- Limpeza, conservación, coidado e almacenamento do material de traballo.
- Protocolo do lavado de mans.
- Tipos de desinfectantes e formas de uso.
- Limpeza, desinfección e esterilización do material de traballo. Riscos derivados do seu deficiente procedemento de desinfección e esterilización.
- Riscos provenientes dunha deficiente limpeza do persoal, do material e do lugar de traballo.
- Medidas de protección persoal segundo o perfil profesional.

4.5.3 Orientacións pedagóxicas

Este módulo contribúe a alcanzar as competencias para a aprendizaxe permanente e contén a formación para que, utilizando os pasos do razoamento científico, basicamente a observación e a experimentación, o alumnado aprenda a interpretar fenómenos naturais e, do mesmo modo, poida afianzar e aplicar hábitos saudables en todos os aspectos da súa vida cotiá.

Igualmente fórmase para que utilice a linguaxe operacional das matemáticas na resolución de problemas de distinta índole, aplicados a calquera situación, na súa vida cotiá e na súa vida laboral.

A estratexia de aprendizaxe para o ensino deste módulo, que integra ciencias como as matemáticas, a física e a química, a bioloxía e a xeoloxía, enfocarase aos conceptos principais e aos principios das ciencias, involucrando o alumnado na solución de problemas e noutras tarefas significativas, e permitiralle traballar de xeito autónomo para construír a súa propia aprendizaxe e culminar en resultados reais xerados por el mesmo.

A formación do módulo relaciónase cos obxectivos xerais k), l), m), n) e ñ) do ciclo formativo, e coas competencias profesionais, persoais e sociais l), m), n) e ñ). Ademais, relaciónase cos obxectivos t), u), v), w), x), y) e z), e coas competencias s), t), u), v), w), x) e y), que se incluírán neste módulo profesional de xeito coordinado co resto de módulos profesionais.

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar as competencias do módulo han versar sobre:

- Resolución de problemas, tanto no ámbito científico como no cotián.
- Interpretación de gráficos e curvas.
- Aplicación, cando proceda, do método científico.
- Valoración do ambiente e da influencia dos contaminantes.
- Características da enerxía nuclear.
- Aplicación de procedementos físicos e químicos elementais.

- Realización de exercicios de expresión oral.
- Representación de forzas.
- Coidados básicos da pel.
- Prevención de doenzas.

4.6 Módulo profesional: Preparación do contorno profesional

- Código: MP3060.
- Duración: 87 horas.

4.6.1 Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

- RA1. Amosa unha imaxe persoal e profesional adecuada no contorno de traballo en relación coa hixiene corporal e a estética persoal.
 - CA1.1. Relacionouse a imaxe persoal que precisa un/unha profesional co aspecto do seu cabelo e das súas mans.
 - CA1.2. Identificouse o vestiario e o calzado máis adecuados para o exercicio da profesión.
 - CA1.3. Recoñeceuse a importancia das actitudes como parte da imaxe persoal.
 - CA1.4. Recoñeceuse a importancia dunhas axeitadas normas de comportamento dentro da empresa.
 - CA1.5. Adaptouse a imaxe persoal á imaxe da empresa.
 - CA1.6. Identificáronse as posturas máis idóneas para previr problemas físicos, traballar en condicións de seguridade e previr riscos laborais.
 - CA1.7. Describíronse as medidas de protección que debe empregar o/a profesional, en relación coa técnica que se vaia realizar.
 - CA1.8. Describíronse as calidades e as aptitudes que debe presentar un/unha profesional.

- CA1.9. Identificáronse as normas de deontoloxía profesional.
- RA2. Prepara as instalacións, aplicando as técnicas de hixienización.
- CA2.1. Describíronse os conceptos de limpeza, desinfección e esterilización.
- CA2.2. Identificáronse os contaminantes físicos, químicos e biolóxicos máis frecuentes nos salóns de peiteado e estética.
- CA2.3. Identificáronse os produtos, os aparellos e os métodos de hixiene, desinfección e esterilización que se poden aplicar en peiteado e estética.
- CA2.4. Seleccionáronse os métodos de limpeza, desinfección e esterilización máis adecuados en función do tipo de contaminante e dos materiais empregados nos equipamentos, nos utensilios, nos aparellos, na moblaxe e nas instalacións.
- CA2.5. Realizouse a limpeza e a desinfección de superficies e moblaxe, asegurando a súa hixiene.
- CA2.6. Determináronse os métodos de protección dos equipamentos fronte á contaminación externa.
- CA2.7. Xustificáronse as vantaxes de utilizar material dun só uso en determinados procesos con relación á hixiene.
- CA2.8. Valorouse a importancia da aplicación das medidas hixiénico-sanitarias para garantir a seguridade da clientela e do/da profesional.
- CA2.9. Realizouse a recollida selectiva dos produtos de refugo xerados.
- CA2.10. Aplicáronse as especificacións de seguridade e ambientais requiridas.
- RA3. Recibe material de peiteado e estética, e identifica as súas características e aplicacións.
- CA3.1. Identificáronse os tipos de materiais e de produtos de peiteado e estética, así como as súas aplicacións.
- CA3.2. Explicáronse as condicións básicas de manipulación de produtos.

- CA3.3. Descríbóronse as técnicas de conservación e mantemento dos utensilios e dos produtos de peiteado e estética.
- CA3.4. Organizouse o almacén en condicións de seguridade, facilitando o acceso aos produtos.
- CA3.5. Mantívose o almacén en condicións de orde e limpeza.
- CA3.6. Controlouse a caducidade das existencias.
- CA3.7. Detectáronse as alteracións e os defectos que poden presentar máis frecuentemente.
- CA3.8. Relacionáronse as mercadorías recibidas co contido do albará.
- CA3.9. Clasificáronse as mercadorías seguindo as condicións axeitadas de conservación e seguridade.
- CA3.10. Controláronse as existencias, asegurando unhas existencias óptimas.
- CA3.11. Aplicáronse as especificacións de seguridade e ambientais requiridas.
- RA4. Acomoda e protexe a clientela en función das características do servizo previsto, aplicando as técnicas e as normas de comportamento apropiadas, en condicións de calidade, hixiene e seguridade.
 - CA4.1. Analizáronse as normas de comportamento e as técnicas máis apropiadas para a recepción da clientela.
 - CA4.2. Aplicáronse as pautas básicas de atención telefónica.
 - CA4.3. Seleccionáronse as preguntas básicas que se deben formular para determinar as demandas dos servizos que solicita a clientela.
 - CA4.4. Rexistráronse as citas e os servizos solicitados utilizando a linguaxe propia da profesión e os procedementos establecidos.
 - CA4.5. Rexistráronse os datos da clientela na ficha técnica, e custodiáronse e arquiváronse respectando a lei de protección de datos.

– CA4.6. Identificáronse as posicións anatómicas da clientela máis idóneas en función do servizo que se vaia realizar.

– CA4.7. Utilizáronse as técnicas de acomodación da clientela en función do servizo que se vaia realizar.

– CA4.8. Identificáronse os equipamentos de protección da clientela segundo o servizo previsto.

– CA4.9. Identificáronse as causas que poden orixinar insatisfacción da clientela.

4.6.2 Contidos básicos

BC1. Imaxe persoal no contorno de traballo

• Imaxe persoal: hixiene corporal; aspecto do cabelo, das mans e das uñas; vestiario; actitudes.

- Normas de comportamento no posto de traballo.
- Calidades e aptitudes do/da profesional de imaxe persoal.
- Imaxe persoal e imaxe da empresa.
- Recomendacións ergonómicas e hixiene postural.
- Medidas de protección do/da profesional.
- Deontoloxía profesional: dereitos e deberes.

BC2. Preparación de instalacións

- Microorganismos: concepto e tipos.
- Infección e infestación.
- Conceptos de hixiene, desinfección, desinsectación, asepsia e esterilización.
- Métodos físicos e químicos de hixiene, desinfección e esterilización.

- Material dun só uso: criterios de manipulación.
- Execución práctica das técnicas de limpeza, desinfección e esterilización.
- Recollida selectiva de materiais de refugo.
- Especificacións de seguridade e ambientais requiridas nas empresas de imaxe persoal.

BC3. Recepción de materiais e produtos

• Tipos de materiais e produtos empregados nos establecementos de imaxe persoal. Manipulación e conservación.

- Organización de utensilios e equipamentos.
- Condicións de almacenamento dos produtos cosméticos.
- Recepción de materiais e cosméticos: normas básicas.
- Técnicas de almacenamento e control de existencia dos produtos.
- Especificacións de seguridade e ambientais requiridas.

BC4. Acomodación da clientela

- Normas básicas de atención á clientela.
- Recepción e preparación da clientela.
 - Técnicas de atención á clientela: presencial e telefónica. Pautas básicas de atención telefónica. Normas para a organización da axenda.
 - Ficheiro de clientela: custodia e arquivamento. Confidencialidade e protección de datos.
 - Posicións anatómicas da clientela para a prestación do servizo.
 - Medidas e equipamentos de preparación e protección da clientela segundo os procesos que se vaian realizar.

- Calidade na prestación do servizo.
- Causas máis frecuentes da insatisfacción da clientela.

4.6.3 Orientacións pedagóxicas

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desempeñar as funcións de preparación das instalacións e o control de existencias, así como da atención á clientela no ámbito do peiteado e a estética.

A definición destas funcións abrangue aspectos como:

- Identificación de materiais e produtos de peiteado e estética.
- Control do almacén.
- Atención á clientela.
- Hixienización das instalacións.
- Atención ao aspecto persoal e profesional.

As actividades profesionais asociadas a esta función aplícanse en:

- Salóns de peiteado e estética de hoteis, ximnasios, balnearios e establecementos de SPA.
- Salóns de peiteado.
- Cabinas de estética.
- Seccións de peiteado e estética de grandes superficies.
- Seccións de coidados persoais de centros xeriátricos.

A formación do módulo relaciónase cos obxectivos xerais a) e b) do ciclo formativo, e as competencias profesionais, persoais e sociais a) e b). Ademais, relaciónase cos obxectivos t), u), v), w), x), y) e z), e coas competencias s), t), u), v), w), x) e y), que se incluírán neste módulo profesional de xeito coordinado co resto de módulos profesionais.

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar as competencias do módulo han versar sobre:

- Identificación de materiais e produtos de peiteado e estética.
- Supostos prácticos de atención a clientela de distintos tipos.
- Aplicación de técnicas de preparación e desinfección de instalacións.

4.7 Módulo profesional: Coidados estéticos básicos de uñas

- Código: MP3061.
- Duración: 135 horas.

4.7.1 Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

- RA1. Prepara equipamentos, utensilios e produtos de manicura e pedicura, baixo a supervisión de persoal técnico responsable, e recoñece as súas características e as súas aplicacións.
 - CA1.1. Coidouse a imaxe do persoal axudante de manicura e pedicura.
 - CA1.2. Describíronse e identificáronse os utensilios e os aparellos necesarios para levar a cabo os procesos de manicura e pedicura.
 - CA1.3. Explicáronse os factores que hai que ter en conta para a selección dos utensilios de acordo co proceso que se desexa realizar.
 - CA1.4. Describíronse os métodos de hixiene e desinfección previos á aplicación da técnica.
 - CA1.5. Seleccionáronse e aplicáronse as técnicas de hixiene, desinfección e esterilización dos aparellos e dos utensilios segundo os materiais e o tipo de contaminante, seguindo as instrucións do persoal responsable.
 - CA1.6. Colaborouse na selección do material dun só uso para cada cliente/a.
 - CA1.7. Preparáronse os utensilios e os equipamentos necesarios para a técnica que se vaia realizar.

- CA1.8. Colocáronse correctamente os utensilios, segundo a súa orde de utilización.
- CA1.9. Identificáronse os cosméticos xerais utilizados no coidado das uñas das mans e dos pés.
- CA1.10. Seleccionáronse adecuadamente os cosméticos segundo a técnica que se vaia realizar, seguindo as indicacións do persoal responsable.
- CA1.11. Comprobouse que os cosméticos que se vaian utilizar estean en bo estado.
- CA1.12. Describíronse as normas de mantemento dos utensilios de corte.
- CA1.13. Aplicáronse as medidas de prevención de riscos laborais e ambientais requiridas.
- RA2. Observar as uñas e recoñecer as alteracións máis salientables.
 - CA2.1. Describiuse a estrutura da uña.
 - CA2.2. Identificáronse as alteracións máis salientables das uñas das mans e dos pés.
 - CA2.3. Detectáronse desviacións do patrón de normalidade no aspecto das uñas e da pel que se deben consultar co persoal técnico responsable.
 - CA2.4. Transmitíuselle a información ao persoal técnico responsable, se se considerou necesario.
 - CA2.5. Prestóuselle asistencia ao persoal técnico responsable na organización do servizo, atendendo as alteracións detectadas e derivando a súa atención a diferentes profesionais, en caso necesario.
 - CA2.6. Formuláronse preguntas tipo que permitan detectar as preferencias da clientela para a prestación do servizo.
 - CA2.7. Preparouse o cliente/a para o servizo que se vaia realizar, garantindo a súa comodidade e a súa seguridade.

- CA2.8. Describiuse a posición anatómica do/da cliente/a e do/da profesional para realizar as técnicas de manicura e/ou pedicura.
- CA2.9. Relacionáronse as características morfolóxicas das mans, dos pés e das uñas para seleccionar a forma final máis adecuada.
- CA2.10. Cubriuse a ficha técnica do servizo cos datos máis salientables, seguindo as indicacións do persoal técnico.
- RA3. Aplica técnicas básicas de manicura baixo supervisión do persoal técnico responsable, tendo en conta a relación das características morfolóxicas das mans e das uñas coa forma final destas últimas.
- CA3.1. Explicáronse as fases do proceso de manicura e indicáronse as operacións técnicas que se realizan en cada unha.
- CA3.2. Relacionáronse os cosméticos que se vaian utilizar de acordo con cada fase do proceso.
- CA3.3. Identificouse a forma adecuada de manipular os cosméticos.
- CA3.4. Preparouse e protexeuse correctamente o/a cliente/a e o/a profesional.
- CA3.5. Cubriuse a ficha baixo a supervisión de persoal técnico responsable.
- CA3.6. Aplícase a técnica de hixiene e desinfección das mans do/da cliente/a e do/da profesional previa ao proceso.
- CA3.7. Practícase a técnica de desmaquillaxe en dúas fases: lámina unguar e pre-gamentos unguares.
- CA3.8. Realízase a observación das mans e das uñas, e comunicáronse posibles alteracións ao persoal técnico responsable.
- CA3.9. Aplícanse as técnicas de limadura e conformación das uñas e de acondicionamento de cutículas adecuadas ás características das uñas e ao servizo solicitado polo/pola cliente/a, seguindo as indicacións do persoal técnico responsable.

- CA3.10. Realizáronse as manobras de masaxe de mans na orde correcta, con destreza e respectando as características de cada persoa.
- CA3.11. Aplicáronse técnicas de pulidura de uñas utilizando os utensilios e os produtos adecuados, respectando as características das uñas.
- CA3.12. Aplicáronse con destreza os cosméticos decorativos sobre as uñas.
- CA3.13. Completouse o proceso nun tempo axeitado.
- CA3.14. Aplicáronse as técnicas de reparación de uñas partidas, en caso necesario.
- CA3.15. Colabórouse na avaliación dos resultados e na corrección de resultados non desexados.
- CA3.16. Realizáronse preguntas para coñecer o grao de satisfacción da clientela.
- CA3.17. Aplicáronse as especificacións de seguridade e ambientais requiridas.
- RA4. Aplica técnicas básicas de pedicura baixo supervisión do persoal técnico responsable, tendo en conta a relación das características morfolóxicas dos pés e das uñas coa forma final destas últimas.
 - CA4.1. Identificáronse os métodos de hixiene previos á aplicación da técnica de pedicura.
 - CA4.2. Explicáronse as fases do proceso de pedicura e indicáronse as operacións técnicas que se realizan en cada unha.
 - CA4.3. Relacionáronse os cosméticos utilizados con cada fase do proceso.
 - CA4.4. Identificouse a forma correcta de manipular os cosméticos.
 - CA4.5. Preparouse e protexeuse correctamente o/a cliente/a e o/a profesional.
 - CA4.6. Cubriuse a ficha técnica baixo a supervisión do persoal técnico responsable.
 - CA4.7. Aplicouse a técnica de hixiene e desinfección do/da cliente/a e do/da profesional previa ao proceso.

- CA4.8. Realizouse a observación dos pés e das uñas, e comunicáronse posibles alteracións ao persoal técnico responsable.
- CA4.9. Practicouse adecuadamente a técnica de tratamento de durezas superficiais.
- CA4.10. Aplicáronse as técnicas de desmaquillaxe, de limadura e de conformación das uñas e de acondicionamento de cutículas adecuadas ás características das uñas e ao servizo solicitado polo/pola cliente/a, seguindo as indicacións do persoal técnico responsable.
- CA4.11. Realizáronse as manobras de masaxe dos pés na orde correcta, con destreza e respectando as características de cada persoa.
- CA4.12. Aplicáronse técnicas de pulidura de uñas, utilizando os utensilios e os produtos adecuados, respectando as características das uñas.
- CA4.13. Aplicáronse con destreza os cosméticos decorativos sobre as uñas.
- CA4.14. Completouse o proceso nun tempo axeitado.
- CA4.15. Colaborouse na avaliación dos resultados.
- CA4.16. Realizáronse preguntas tipo que permitan coñecer o grao de satisfacción da clientela, tanto respecto ao resultado do servizo como respecto á atención persoal.
- CA4.17. Aplicáronse as especificacións de seguridade e ambientais requiridas.

4.7.2 Contidos básicos

BC1. Preparación de equipamentos, utensilios e produtos de manicura e pedicura

- Axudante/a de manicura e pedicura: imaxe e hixiene do profesional.
- Descrición dos aparellos e utensilios.
- Normas de mantemento dos utensilios de corte.
- Aparellos e utensilios: tipos, técnica de uso e criterios de selección.
- Materiais dun só uso en manicura e pedicura.

- Cosméticos máis importantes para o coidado das uñas: criterios de selección; pautas de manipulación e conservación.

- Métodos de hixiene, desinfección e esterilización en manicura e pedicura.
- Medidas de prevención de riscos e protección ambiental relacionadas.

BC2. Observación das uñas das mans e dos pés

- Nocións básicas de anatomía. Morfoloxía de mans, pés e uñas
- Estrutura das uñas.
- Alteracións máis salientables das uñas das mans e das dos pés.
- Alteracións das uñas susceptibles de tratamento estético paliativo.
- Técnicas de detección de preferencias da clientela.
- Acomodación da clientela.
- Preparación do/da profesional.
- Hixiene postural en manicura e pedicura.
- Ficha técnica: pautas de formalización.

BC3. Aplicación de técnicas básicas de manicura

- Preparación do/da profesional. Ergonomía.
- Preparación dos utensilios, os cosméticos e o lugar de traballo para a realización do proceso.
- Manicura: fases do proceso.
- Recepción e acomodación da clientela. Ergonomía.
- Formalización da ficha técnica.

- Fase de hixiene.
 - Fase de análise de mans e uñas.
 - Fase de preparación de uñas e/ou desmaquillaxe.
 - Fase de limadura e conformación das uñas.
 - Fase de acondicionamento da cutícula.
 - Fase de masaxe: descrición das manobras de masaxe de mans, antebrazo e cóbado, e realización de manobras.
 - Fase de pulidura e/ou maquillaxe de uñas: medias lúas, maquillaxe francesa e fantasía.
 - Técnicas de reparación de uñas partidas.
 - Técnicas de avaliación de resultados e corrección de resultados non desexados.
 - Técnicas de detección do grao de satisfacción da clientela.
 - Especificacións de seguridade e ambientais aplicables.
- BC4. Aplicación de técnicas básicas de pedicura
- Preparación do/da profesional. Ergonomía.
 - Utensilios e cosméticos específicos para pedicura: criterios de selección.
 - Preparación dos utensilios, os cosméticos e o lugar de traballo para a realización do proceso.
 - Pedicura: fases do proceso.
 - Recepción e acomodación da clientela. Ergonomía.
 - Formalización da ficha técnica.
 - Fase de hixiene.

- Fase de análise de pés e uñas.
- Fase de eliminación de durezas superficiais.
- Fase de preparación de uñas e/ou desmaquillaxe.
- Fase de limadura e conformación das uñas.
- Fase de acondicionamento da cutícula.
- Fase de masaxe: descrición e realización das manobras.
- Fase de pulidura e/ou maquillaxe de uñas: normal, maquillaxe francesa e fantasía.
- Técnicas de avaliación de resultados.
- Técnicas de detección do grao de satisfacción da clientela.
- Especificacións de seguridade e ambientais aplicables.

4.7.3 Orientacións pedagóxicas

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desempeñar a función de manicura e pedicura, preparando os utensilios, os produtos e os aparellos implicados.

A definición desta función abrangue aspectos como:

- Recoñecemento das características e das aplicacións dos produtos cosméticos de coidados de uñas
- Hixienización e preparación de equipamentos e utensilios.
- Aplicación de técnicas de manicura e de pedicura.
- Realización de masaxes das mans e dos pés.

As actividades profesionais asociadas a esta función aplícanse en:

- Salóns de peiteado.

- Cabinas de estética.
- Balnearios e hoteis.
- Centros xeriátricos.
- Seccións de peiteado e estética de grandes superficies.

A formación do módulo relaciónase cos obxectivos xerais a), b) e c) do ciclo formativo, e coas competencias profesionais, persoais e sociais a), b) c) e d). Ademais, relaciónase cos obxectivos t), u), v), w), x), y) e z), e coas competencias s), t), u), v), w), x) e y), que se incluírán neste módulo profesional de xeito coordinado co resto de módulos profesionais.

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo profesional han versar sobre:

- Desenvolvemento de técnicas de hixiene e seguridade nos procesos de manicura e pedicura.
- Recoñecemento das anomalías máis salientables.
- Realización de masaxes das mans e dos pés
- Aplicación de técnicas de manicura e pedicura.

4.8 Módulo profesional: Depilación mecánica e descoloración da peluxe superflua

- Código: MP3062.
- Duración: 117 horas.

4.8.1 Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

- RA1. Observa as características do pelo e da zona que se vaia tratar, en relación coas técnicas que se poden empregar.
 - CA1.1. Describiuse a morfoloxía do pelo.
 - CA1.2. Indicáronse as fases do ciclo piloso.

- CA1.3. Describíronse os factores que poden influír no crecemento da peluxe.
- CA1.4. Describíronse os efectos da depilación mecánica e da descoloración da peluxe.
- CA1.5. Relaciónáronse as características da peluxe e da zona que se vaia depilar, para seleccionar a técnica máis adecuada.
- CA1.6. Xustificáronse as causas que determinan a elección da técnica de descoloración e/ou de depilación mecánica.
- CA1.7. Cubriuse a ficha técnica do servizo baixo supervisión do persoal técnico.
- CA1.8. Formuláronse preguntas que permitan detectar as demandas e as necesidades que debe cubrir o servizo, baixo a supervisión do persoal técnico responsable.
- CA1.9. Describíronse as vantaxes e os inconvenientes dos produtos depilatorios segundo a súa temperatura de aplicación.
- CA1.10. Definíronse as precaucións e as contraindicacións no uso adecuado da técnica de descoloración e de depilación segundo as características da peluxe.
- CA1.11. Expuxéronse os criterios para derivar o/a cliente a diferentes profesionais.
- RA2. Prepara equipamentos, utensilios e produtos de depilación e descoloración, e recoñece as súas características e as súas aplicacións.
- CA2.1. Describiuse o procedemento de limpeza do material e dos aparellos.
- CA2.2. Preparáronse equipamentos, utensilios e produtos aplicando técnicas de hixiene e desinfección necesarias.
- CA2.3. Identificáronse os utensilios necesarios e ordenáronse correctamente.
- CA2.4. Explicáronse correctamente o método de preparación e as precaucións dos produtos descolorantes da peluxe.

- CA2.5. Revisáronse os aparellos, comprobando o uso correcto de termóstatos e o estado das conexións á rede.
- CA2.6. Seleccionáronse e preparáronse os aparellos utilizados na depilación de cera quente e morna en condicións adecuadas para a súa utilización e o seu mantemento.
- CA2.7. Identificáronse as características de cada tipo de cera.
- CA2.8. Describiuse o uso axeitado de cada tipo de cera e a súa técnica de aplicación.
- CA2.9. Recoñecéronse os perigos asociados ás actividades con aparellos eléctricos.
- CA2.10. Aplicáronse as medidas de prevención de riscos laborais e ambientais requiridas.
- CA2.11. Aplicáronse as normas de seguridade na manipulación dos aparellos eléctricos.
- RA3. Aplica técnicas de depilación mecánica baixo supervisión do persoal técnico responsable.
 - CA3.1. Aplicáronse as normas de hixiene e imaxe persoal necesarias para a prestación do servizo de depilación mecánica.
 - CA3.2. Preparouse a clientela para o servizo que se vaia realizar, garantindo a súa seguridade.
 - CA3.3. Realizouse o estudo das células e executouse destramente a técnica de conformación destas mediante a depilación con pinzas.
 - CA3.4. Preparáronse os utensilios e os materiais necesarios para os procesos de depilación mecánica (espátulas, bandas de papel, luvas, etc.).
 - CA3.5. Relacionáronse correctamente os cosméticos, o material e os aparellos necesarios para realizar a depilación mecánica seleccionada.
 - CA3.6. Efectuouse a limpeza e a desinfección da zona que se vaia tratar.

- CA3.7. Preparáronse e revisáronse os aparellos, e se a cera quente ou morna está nas condicións adecuadas para a súa aplicación en procesos de depilación.
- CA3.8. Aplicáronse as tiras de cera na dirección do crecemento da peluxe, co grosor adecuado, e retiráronse a contrapelo.
- CA3.9. Retiráronse os restos de peluxe coa axuda de pinzas, e os de cera aplicando os cosméticos específicos adecuados.
- CA3.10. Aplicáronse os cosméticos axeitados posteriores á depilación.
- CA3.11. Completouse o proceso nun tempo adecuado.
- CA3.12. Realizouse a limpeza dos aparellos cos produtos específicos, respectando as normas de seguridade indicadas por fábrica.
- CA3.13. Aplicáronse as medidas de seguridade e ambientais requiridas.
- CA3.14. Elimináronse os residuos conforme a normativa.
- CA3.15. Formuláronse preguntas que permitan coñecer o grao de satisfacción da clientela.
- RA4. Aplica técnicas de descoloración da peluxe baixo supervisión do persoal técnico responsable.
 - CA4.1. Realizouse a protección persoal adecuada.
 - CA4.2. Seleccionouse e preparouse adecuadamente o material de uso exclusivo para cada cliente/a.
 - CA4.3. Relacionáronse correctamente os cosméticos e o material necesarios para realizar a técnica de descoloración da peluxe facial e corporal.
 - CA4.4. Preparouse o produto descolorante coa debida precaución, baixo a supervisión do persoal técnico responsable.
 - CA4.5. Efectuouse a limpeza e a desinfección da zona que se vaia tratar.

- CA4.6. Realizouse a proba de sensibilidade ao produto descolorante, seguindo as indicacións do persoal técnico responsable.
- CA4.7. Aplicouse o produto con destreza, co grosor adecuado e evitando que pingue, baixo supervisión do persoal técnico responsable.
- CA4.8. Vixiáronse os tempos de exposición e retiráronse os restos adecuadamente, sen producir alteracións na pel.
- CA4.9. Aplicáronse coidados posteriores para restituír a emulsión epicutánea.
- CA4.10. Realizouse a limpeza dos utensilios utilizados respectando as normas de seguridade indicadas por fábrica.
- CA4.11. Aplicáronse as medidas de seguridade e ambientais requiridas.
- CA4.12. Realizáronse preguntas tipo que permitan coñecer o grao de satisfacción da clientela, tanto respecto ao resultado do servizo como respecto á atención persoal.

4.8.2 Contidos básicos

BC1. Observación das características do pelo

- O pelo: características e morfoloxía.
- Fisioloxía do pelo: ciclo piloso.
- Diferenzas entre depilación e epilación.
- Técnicas depilatorias temporais: químicas e físicas.
- Descoloración: produtos descolorantes; mecanismo de acción.
- Lesións cutáneas relacionadas coa depilación e/ou a descoloración. Derivación da clientela a diferentes profesionais.
- Ceras quentes, tibias e frías: composición, indicacións, contraindicacións, e vantaxes e inconvenientes do seu uso.

- Criterios de selección da técnica depilatoria.
- Procedemento de aplicación. Normas de seguridade e hixiene nos procesos de depilación con cera quente, fría e morna.

- Ficha técnica: pautas de formalización.

BC2. Preparación de equipamentos

- Características fundamentais dos utensilios e dos aparellos para a depilación mecánica e descoloración da peluxe.

- Cosméticos para a depilación mecánica e a descoloración da peluxe.

- Conservación e mantemento dos cosméticos.

- Equipamentos, utensilios e aparellos para a depilación mecánica: tipos.

- Normas para o uso dos utensilios e dos aparellos de depilación mecánica. Accidentes máis comúns.

- Procedementos de hixiene e desinfección de aparellos e utensilios.

- Medidas de prevención de riscos laborais e ambientais aplicables.

BC3. Depilación por procedementos mecánicos

- Hixiene e imaxe persoal do/da profesional: hixiene corporal, cabelo, uñas, accesorios e uniforme.

- Recepción e acomodación da clientela. Preparación do/da profesional. Ergonomía.

- Técnica de estudo das cellas, e depilación e conformación con pinzas.

- Técnica de depilación con cera quente ou morna, segundo a zona corporal. Depilación facial con cera.

- Coidados posteriores á depilación: aplicación de cosméticos retardadores do crecemento da peluxe, e de produtos calmantes e hidratantes nos brazos e nas pernas.

- Fases dun servizo de depilación mecánica: preparación dos medios técnicos e dos cosméticos; preparación da pel; proceso de depilación; coidados posteriores á depilación.

- Ficha técnica: pautas para a formalización.
- Pautas xerais para o coidado das zonas depiladas.
- Medidas de seguridade e ambientais aplicables.
- Avaliación do grao de satisfacción da clientela.

BC4. Descoloración da peluxe

- Preparación de área de traballo. Hixiene de equipamentos e utensilios.
- Recepción e acomodación da clientela. Preparación do/da profesional. Ergonomía.
- Ficha técnica: pautas de formalización.
- Proba de sensibilidade.
- Fases do procedemento: preparación de materiais, utensilios e cosméticos; preparación da pel; proceso de descoloración; coidados posteriores á descoloración.

- Pautas xerais para o coidado da pel despois dun proceso de descoloración.
- Medidas de seguridade e ambientais aplicables.
- Avaliación do grao de satisfacción da clientela.

4.8.3 Orientacións pedagóxicas

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desempeñar a función de depilación mecánica e descoloración da peluxe, preparando os utensilios, os produtos e os aparellos implicados.

A definición desta función abrangue aspectos como:

- Recoñecemento das características e aplicacións dos produtos cosméticos utilizados na depilación mecánica e na descoloración da peluxe.

- Hixienización e preparación de equipamentos e utensilios.
- Aplicación de técnicas de depilación quente e morna.
- Aplicación da técnica de descoloración da peluxe.
- Realización de masaxes de brazos e pernas.

As actividades profesionais asociadas a esta función aplícanse en:

- Salóns de peiteado.
- Cabinas de estética.
- Balnearios e hoteis.
- Seccións de peiteado e estética de grandes superficies.

A formación do módulo relaciónase cos obxectivos xerais a), b), d) e e) do ciclo formativo, e coas competencias profesionais, persoais e sociais a), b), c), e) e f). Ademais, relaciónase cos obxectivos t), u), v), w), x), y) e z), e coas competencias s), t), u), v), w), x) e y), que se incluírán neste módulo profesional de xeito coordinado co resto de módulos profesionais.

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar as competencias do módulo han versar sobre:

- Desenvolvemento de técnicas de hixiene e seguridade nos procesos de depilación e descoloración da peluxe.
- Recoñecemento dos métodos e das técnicas de depilación mecánica.
- Preparación de produtos descolorantes.
- Realización de masaxes de brazos e pernas.
- Aplicación de técnicas de depilación mecánica e descoloración da peluxe.

4.9 Módulo profesional: Maquillaxe

- Código: MP3063.
- Duración: 218 horas.

4.9.1 Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

• RA1. Prepara utensilios e produtos de maquillaxe, e recoñece as súas características e as súas aplicacións.

– CA1.1. Definíronse e realizáronse os procesos de hixiene, desinfección e esterilización dos materiais de uso nas técnicas de maquillaxe.

– CA1.2. Describíronse as posibles alteracións dermatolóxicas e oculares máis frecuentes derivadas dunha mala hixiene de utensilios e produtos.

– CA1.3. Realizouse a identificación dos utensilios adecuados para cada tipo de traballo.

– CA1.4. Describiuse o uso axeitado de cada pincel na técnica de maquillaxe.

– CA1.5. Preparáronse os utensilios, os materiais e os produtos aplicando técnicas de seguridade e hixiene necesarias.

– CA1.6. Identificáronse os utensilios e os produtos necesarios para as técnicas de maquillaxe social e fantasía facial.

– CA1.7. Sinaláronse os usos correctos e máis habituais dos produtos.

– CA1.8. Interpretáronse as instrucións de uso e conservación dos cosméticos de maquillaxe.

– CA1.9. Aplicáronse as medidas de prevención de riscos laborais e ambientais requiridas.

– CA1.10. Mantívose unha imaxe persoal apropiada para a aplicación de técnicas de maquillaxe.

- RA2. Prepara a pel do/da cliente/a aplicando técnicas de hixiene e protección.
 - CA2.1. Preparouse o/a cliente/a para o servizo que se vaia realizar, garantindo a súa seguridade.
 - CA2.2. Describiuse a posición anatómica do/da cliente/a e do/da profesional para realizar a hixiene superficial do rostro.
 - CA2.3. Formuláronse preguntas tipo que permiten detectar os gustos e as preferencias da clientela e se consultou a ficha técnica.
 - CA2.4. Relacionáronse as características da pel co uso dos cosméticos máis adecuados.
 - CA2.5. Colaborouse na elección dos cosméticos de hixiene necesarios para as técnicas de maquillaxe que se vaian realizar.
 - CA2.6. Realizouse a aplicación dos cosméticos de hixiene describindo as direccións correctas en función da zona do rostro: ollos, beizos, pescozo ou escote.
 - CA2.7. Retiráronse completamente os restos de cosmético limpador e aplicouse o tónico, evitando a zona orbicular.
 - CA2.8. Valorouse e avalíouse, baixo supervisión técnica, se cómpre a aplicación dun cosmético exfoliante e, en caso afirmativo, aplicouse e retirouse adecuadamente.
 - CA2.9. Valorouse e avalíouse, baixo supervisión técnica, e realizouse a aplicación dunha máscara no rostro seguindo as direccións correctas, respectando o tempo de exposición, e retirouse completamente.
 - CA2.10. Aplicouse o cosmético hidratante ou tensor seguindo as normas sinaladas por fábrica.
 - CA2.11. Cubriuse a ficha técnica do servizo cos datos persoais e cos relativos aos cosméticos aplicados e ás observacións realizadas.
 - CA2.12. Aplicáronse as medidas de seguridade requiridas.

- RA3. Recoñece as capacidades asociadas á iniciativa emprendedora, identificando os requisitos derivados da aplicación de maquillaxes.
 - CA3.1. Caracterízase o perfil de persoa emprendedora e describíronse os requisitos e as actitudes necesarias para a aplicación de maquillaxes.
 - CA3.2. Valorouse a importancia da iniciativa individual, da creatividade, da colaboración, da motivación e da formación no éxito na aplicación de maquillaxes.
 - CA3.3. Recoñece os factores de risco inherentes á actividade emprendedora relacionada coa aplicación de maquillaxes.

- RA4. Aplica técnicas de maquillaxe social, tendo en conta a relación entre o tipo de maquillaxe e as necesidades da clientela, baixo a supervisión do persoal técnico responsable.
 - CA4.1. Selecciónanse e preparáronse adecuadamente o material e os cosméticos de uso para cada persoa atendendo ao tipo de pel e en función do seu ton, a súa cor de ollos e o seu tipo de roupa.
 - CA4.2. Describiuse a posición anatómica do/da cliente/a e do/da profesional para realizar a maquillaxe social demandada.
 - CA4.3. Observouse o rostro do/da cliente/a e realizáronse preguntas que permitan coñecer o seu estilo persoal e posibles alerxias de contacto.
 - CA4.4. Realizouse a depilación das cellas corrixindo a súa forma, de acordo coa configuración do rostro, aplicando as medidas de hixiene necesarias.
 - CA4.5. Describíronse as normas de seguridade e hixiene que cumpra aplicar na realización de maquillaxes sociais.
 - CA4.6. Determinouse correctamente a harmonía de cores para utilizar e as técnicas de visaxismo que se vaian empregar.
 - CA4.7. Aplicáronse adecuadamente as correccións claras e o fondo de maquillaxe indicados para o tipo de pel e a técnica específica que requira a textura do produto.

- CA4.8. Realizáronse as correccións escuras oportunas segundo as técnicas de visaxismo adaptadas ao óvalo do/da cliente/a e ao tipo de maquillaxe social que se vaia realizar.
- CA4.9. Aplicáronse destramente e mediante as técnicas apropiadas de visaxismo os cosméticos decorativos de ollos, beizos, cellas, pestanas e fazulas.
- CA4.10. Valorouse a responsabilidade asociada ás actividades profesionais do persoal maquillador ao desenvolver a súa actividade en zonas sensibles, como os ollos e os beizos.
- CA4.11. Tivéronse en conta as precaucións necesarias retirando lentes de contacto ou outras próteses que poidan resultar perigosas no desenvolvemento da técnica de maquillaxe.
- CA4.12. Aplicáronse as medidas de seguridade requiridas.
- CA4.13. Seguiuse o protocolo establecido para determinar o grao de satisfacción da clientela.
- RA5. Realiza maquillaxes básicos de fantasía facial e determina a súa harmonía estética e cromática, baixo a supervisión do persoal técnico responsable.
- CA5.1. Seleccionáronse e preparáronse adecuadamente o material e os cosméticos utilizados nas maquillaxes de fantasía.
- CA5.2. Consideráronse as normas de seguridade e hixiene que cómpre aplicar na realización de maquillaxes de fantasía.
- CA5.3. Describiuse a posición anatómica do/da cliente/a e do/da profesional para realizar a maquillaxe de fantasía facial seleccionada.
- CA5.4. Colaborouse na detección das demandas e das necesidades que debe cubrir o servizo.
- CA5.5. Realizouse un bosquexo previo sobre a fantasía que se vaia realizar, que facilite a súa execución.

- CA5.6. Determinouse correctamente a harmonía estética e cromática que permita un bo resultado.
- CA5.7. Comezouse co debuxo sobre a pel cun lapis branco que permita corrixir, se non se logrou a adaptación correcta do deseño ao espazo que debe ocupar.
- CA5.8. Considerouse a necesidade de utilizar un pincel para cada cor para conseguir unha limpeza de execución e acabado da maquillaxe.
- CA5.9. Aplicouse unha substancia fixadora que permita manter inalterable a maquillaxe durante máis tempo.
- CA5.10. Identificáronse as fases do proceso e o resultado das maquillaxes realizadas, aplicando as medidas necesarias para a corrección de posibles desviacións.
- CA5.11. Completouse o proceso nun tempo adecuado.
- CA5.12. Realizouse a limpeza dos utensilios cos produtos específicos, respectando as normas de seguridade indicadas por fábrica, e conserváronse en bo estado para o próximo uso.
- CA5.13. Aplicáronse as medidas de seguridade requiridas.
- CA5.14. Seguiuse o protocolo establecido para determinar o grao de satisfacción da clientela.

4.9.2 Contidos básicos

BC1. Preparación de utensilios e produtos de maquillaxe

- Hixiene e imaxe persoal do/da profesional de maquillaxe.
- Utensilios e ferramentas que se utilizan na maquillaxe profesional: descrición e características.
- Utilización adecuada dos utensilios. Alteracións derivadas dunha hixiene incorrecta dos utensilios e dos produtos.
- Procedementos de hixiene, desinfección e/ou esterilización dos utensilios.

- Cosméticos para a maquillaxe: tipos, técnica de aplicación e criterios de selección de cada un.

- Medidas de prevención de riscos laborais e ambientais.

BC2. Preparación da pel

- Preparación do/da clientela e do/da profesional.

- Tipos de pel.

- Cosméticos de aplicación antes e despois da maquillaxe: pautas de uso e aplicación. Cosméticos de hixiene. Exfoliación cutánea (peeling). Cosméticos de mantemento e protección. Máscaras.

- Proceso de desmaquillaxe de ollos, beizos e rostro.

- Ficha técnica: pautas de formalización.

- Medidas de seguridade aplicables.

BC3. Iniciativa emprendedora na aplicación de maquillaxes

- A persoa emprendedora na aplicación de maquillaxes.

- Iniciativa, creatividade, colaboración, motivación e formación na aplicación de maquillaxes.

- O risco como factor inherente á actividade emprendedora relacionada coa aplicación de maquillaxes.

BC4. Aplicación das técnicas de maquillaxe social

- Cor, luz e cor pigmento. Factores que inflúen na percepción da cor. Clasificación e características das cores pigmento. Estudo dos tipos de luz e a súa influencia sobre cada cor.

- Aplicacións da cor á maquillaxe: corrección do ton de pel e corrección óptica do rostro. Cores cálidas e frías: harmonía e contraste.

- Harmonía na imaxe persoal: idade, personalidade, circunstancia e indumentaria.
- Realización de bosquejos. Técnicas de debuxo rápido.
- Técnicas de visaxismo. Morfoloxía e xeometría do rostro. Clasificación de óvalos: técnicas de corrección. Estudo dos tipos de fronte, nariz e queixo: técnicas de corrección. Estudo dos tipos de ollos e beizos: técnicas de corrección. Estudo das cellas. Maquillaxe das cellas. Corrección de cellas segundo as técnicas de visaxismo.
- Técnicas específicas de maquillaxe.
- Métodos de aplicación dos produtos cosméticos decorativos.
- Fases do proceso: recepción e acomodación da clientela (ergonomía); ficha técnica (registro de datos da clientela); preparación da pel e aplicación do fondo de maquillaxe; aplicación da maquillaxe dos ollos, as pestanas e as cellas; aplicación da maquillaxe dos beizos; aplicación da maquillaxe das fazulas; aplicación de cosméticos finais para a fixación da maquillaxe.

- Pautas xerais para conseguir unha maior duración da maquillaxe.
- Medidas de seguridade aplicables.
- Avaliación do grao de satisfacción da clientela.

BC5. Realización de maquillaxe de fantasía básica

- Recepción e acomodación da clientela. Ergonomía.
- Ficha técnica: pautas de formalización.
- Fases do procedemento.
- Pautas xerais para conseguir unha maior duración da maquillaxe.
- Medidas de seguridade aplicables.
- Avaliación do grao de satisfacción da clientela.

4.9.3 Orientacións pedagóxicas

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desempeñar as funcións de realización de maquillaxes de día, noite, festa e fantasía facial sen aplicación de próteses.

A definición desta función abrangue aspectos como:

- Recoñecemento das características e das aplicacións dos produtos cosméticos utilizados na maquillaxe.
- Hixienización e preparación de equipamentos e utensilios.
- Aplicación de técnicas de maquillaxe social de día, noite e festa.
- Aplicación da técnica de maquillaxe de fantasía sen aplicación de próteses.
- Realización de técnicas de hixiene e protección da pel.

As actividades profesionais asociadas a esta función aplícanse en:

- Salóns de peiteado.
- Cabinas de estética.
- Balnearios e hoteis.
- Seccións de peiteado e estética de grandes superficies.
- Empresas organizadoras de actividades de maquillaxe para entretemento infantil.

A formación do módulo relaciónase cos obxectivos xerais a), b) e f) do ciclo formativo, e coas competencias profesionais, persoais e sociais a), b), c) e g). Ademais, relaciónase cos obxectivos t), u), v), w), x), y) e z), e coas competencias s), t), u), v), w), x) e y), que se incluírán neste módulo profesional de xeito coordinado co resto de módulos profesionais.

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar as competencias do módulo han versar sobre:

- Desenvolvemento de técnicas de hixiene e seguridade nos procesos de maquillaxe.

- Recoñecemento dos métodos e das técnicas de maquillaxe social e fantasía facial.
- Desenvolvemento de bosquexos e das técnicas de debuxo rápido.
- Experimentación coa cor como linguaxe artística.
- Aplicación de técnicas de maquillaxe social e de fantasía facial.

4.10 Módulo profesional: Lavado e cambios de forma do cabelo

- Código: MP3064.
- Duración: 175 horas.

4.10.1 Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

• RA1. Observa o estado do coiro cabeludo e do cabelo, e recoñece as alteracións máis salientables.

- CA1.1. Describiuse a estrutura da pel.
- CA1.2. Explicouse a estrutura e os tipos de cabelo.
- CA1.3. Determinouse o tipo e o estado do coiro cabeludo.
- CA1.4. Describíronse as alteracións máis frecuentes do cabelo e do coiro cabeludo.
- CA1.5. Acomodouse a clientela tendo en conta as posicións anatómicas máis idóneas para o proceso.
- CA1.6. Identificáronse as pautas para realizar a observación do cabelo e do coiro cabeludo.
- CA1.7. Realizouse, baixo a supervisión do persoal técnico responsable, o estudo básico do cabelo e do coiro cabeludo, expuxéronse os seus resultados con discreción e identificáronse os cosméticos necesarios.
- CA1.8. Identificáronse os compoñentes que constitúen a sucidade do cabelo e do coiro cabeludo.

– CA1.9. Realizouse o proceso de análise coa discreción requirida, respectando a confidencialidade.

• RA2. Prepara equipamentos e utensilios de lavado e cambios de forma, e recoñece as súas características e as súas aplicacións.

– CA2.1. Describíronse os equipamentos e os accesorios necesarios para realizar o proceso de hixiene capilar.

– CA2.2. Preparouse a zona de traballo en condicións de hixiene, para a realización do servizo de hixiene capilar.

– CA2.3. Clasificáronse os utensilios e os accesorios para realizar un cambio de forma temporal ou permanente en función do tipo de cabelo e do resultado desexado.

– CA2.4. Identificáronse as clases de moldes e de utensilios para realizar os cambios de forma temporal e permanente.

– CA2.5. Calculouse o grao de dificultade asociado ao traballo que se vaia realizar e estimouse o tempo de execución da montaxe, coa axuda da persoa responsable.

– CA2.6. Clasificáronse os aparellos utilizados como fontes de calor nas técnicas para o cambio de forma do cabelo, e indicouse o seu modo de utilización e hixienización.

– CA2.7. Describíronse as deterioracións que se poden presentar nos utensilios e nos accesorios e que poidan orixinar deficiencias no resultado final.

– CA2.8. Colaborouse co persoal técnico responsable na detección das anomalías que poden presentar os aparellos e que poidan causar riscos para o/a cliente/a ou para o/a profesional.

– CA2.9. Colaborouse co persoal técnico responsable na elección dos utensilios máis adecuados para o proceso técnico que se vaia realizar.

– CA2.10. Aplicáronse as medidas de hixiene máis adecuadas aos utensilios, aos aparellos e ao posto de traballo, ao finalizar cada servizo de lavado e cambio de forma.

- CA2.11. Aplicáronse as medidas de prevención de riscos laborais requiridas.
- RA3. Lava ou acondiciona o cabelo, tendo en conta as súas características.
- CA3.1. Describíronse de xeito básico a composición e o mecanismo de actuación dun xampú e dun acondicionador capilar.
- CA3.2. Axudouse ao persoal técnico responsable na selección dos cosméticos que cumpra empregar no lavado e no acondicionamento do cabelo, tendo en conta o tipo de cabelo, o estado do coiro cabeludo e o servizo que se vaia realizar.
- CA3.3. Acomodouse e preparouse o/a cliente/a para a realización do servizo de hixiene capilar.
- CA3.4. Coidouse a súa posición anatómica e a do/da profesional para a aplicación das técnicas de hixiene capilar.
- CA3.5. Comprobase que o cabelo e o coiro cabeludo queden mollados antes da aplicación de xampú.
- CA3.6. Aplicáronse os cosméticos de hixiene e acondicionamento, e realizáronse as manobras pertinentes coa intensidade e os ritmos adecuados.
- CA3.7. Asegurouse a eliminación dos cosméticos aplicados.
- CA3.8. Reflectíronse na ficha do/da cliente/a e na de servizo os produtos cosméticos utilizados, seguindo as indicacións do persoal técnico.
- CA3.9. Empregáronse os equipamentos de protección individual.
- CA3.10. Adaptouse o proceso de hixiene capilar aos cambios de forma temporal e permanente do cabelo.
- CA3.11. Detectáronse e describíronse as causas das deficiencias no servizo e as medidas para as arranxar.
- CA3.12. Aplicáronse as especificacións de seguridade requiridas.

• RA4. Cambia a forma do cabelo de xeito temporal, tendo en conta a relación entre as técnicas de cambio temporal seleccionadas e o efecto final.

– CA4.1. Identificáronse as modificacións que se orixinan no cabelo durante o proceso de cambio temporal.

– CA4.2. Enumeráronse os procedementos físicos implicados na modificación da forma do cabelo de maneira temporal.

– CA4.3. Describíronse os cosméticos que facilitan e manteñen o peiteado, a súa composición básica e a súa forma de actuar.

– CA4.4. Acomodouse e preparouse o/a cliente/a para a realización do servizo de cambio temporal do cabelo.

– CA4.5. Prestóuselle asistencia ao persoal técnico responsable na elección da técnica de cambio de forma, en función do tipo de peiteado que se vaia realizar, as características e a lonxitude do cabelo, así como os equipamentos necesarios para a executar.

– CA4.6. Elixiuse o tipo e o tamaño de molde ou accesorio necesario para realizar o cambio de forma, seguindo as indicacións do persoal técnico.

– CA4.7. Prestóuselle axuda ao persoal técnico responsable na elección e na aplicación do cosmético fixador con anterioridade á realización da marcaxe.

– CA4.8. Colocáronse os accesorios e/ou os moldes en función do resultado pretendido, adaptando perfectamente o talo capilar e seguindo as direccións correctas, en función do longo do cabelo e do estilo do peiteado.

– CA4.9. Controlouse o tempo de exposición requirido no proceso de secado.

– CA4.10. Adaptouse a temperatura e a distancia do secador de man ao tipo de cabelo e ao grao de humidade.

– CA4.11. Avaliouse a satisfacción da clientela co resultado do cambio de forma do cabelo, formulando as preguntas tipo.

– CA4.12. Describíronse as causas das deficiencias no servizo e as medidas para as arranxar.

- RA5. Cambia a forma do cabelo de xeito permanente, tendo en conta a relación entre as técnicas de cambio permanente seleccionadas e o efecto final.
 - CA5.1. Describíronse as fases dun cambio de forma permanente e as modificacións asociadas.
 - CA5.2. Identificáronse os cosméticos que se empregan en cada fase, a súa relación co tipo de cabelo e a súa forma de utilización.
 - CA5.3. Protexeuse o persoal profesional coas medidas adecuadas para traballar en condicións de seguridade e hixiene.
 - CA5.4. Preparouse o/a cliente/a e aplicáronse os produtos necesarios para a protección da pel.
 - CA5.5. Prestouse axuda na elección do tipo e do tamaño de molde máis adecuado para o cambio de forma permanente que se pretenda realizar e colocáronse con habilidade e destreza na dirección indicada.
 - CA5.6. Asistiuse o persoal técnico responsable na aplicación dos cosméticos seleccionados, controlando o proceso e o tempo de exposición.
 - CA5.7. Seguíronse as instrucións dadas polo persoal técnico para cubrir a ficha do/da cliente/a e a ficha de servizo.
 - CA5.8. Mantívose a área de traballo co grao axeitado de orde e limpeza.
 - CA5.9. Recolleuse e almacenouse todo o material logo de rematado o proceso realizado.
 - CA5.10. Avaliouse a satisfacción da clientela co resultado do cambio de forma do cabelo, formulando as preguntas tipo.
 - CA5.11. Describíronse as causas das deficiencias no servizo e as medidas para as arranxar.

4.10.2 Contidos básicos

BC1. Observación do cabelo e do coiro cabeludo

- Pel.
- Coiro cabeludo.
- Pelo: función, concepto, características e clasificación.
- Cabelo: estrutura, características e clasificación.
- Alteracións máis frecuentes do coiro cabeludo e do cabelo.
- Sucidade do cabelo e do coiro cabeludo.
- Técnicas de observación do cabelo e do coiro cabeludo.
- Medidas para a acomodación e a protección da clientela e do persoal profesional.

BC2. Preparación de equipamentos e utensilios de lavado e cambios de forma

- Descrición dos equipamentos e dos accesorios requiridos no proceso de hixiene capilar e preparación da zona de traballo. Criterios de selección.
- Clasificación de equipamentos, utensilios e accesorios empregados nos cambios de forma temporal e permanente. Criterios de selección.
- Medidas para a limpeza e a desinfección de utensilios e accesorios para cambios de forma temporal e permanente.
- Preparación da área de traballo.
- Medidas de seguridade aplicables.

BC3. Lavado e acondicionamento do cabelo

- Cosméticos para a hixiene do cabelo e do coiro cabeludo.
- Cosméticos para o acondicionamento do cabelo.

- Criterios para a selección dun xampú e un acondicionador.
- Normas e equipamentos de preparación e protección da clientela e do persoal profesional para a realización do proceso de hixiene e acondicionamento capilar.
- Posicións anatómicas adecuadas para a clientela e para o persoal profesional ao aplicar técnicas de hixiene e acondicionamento capilar.
- Técnica de hixiene capilar para procesos de cambio de forma do cabelo. Pautas para adaptar a técnica de hixiene aos procesos de cambio de forma temporal e permanente.
- Técnica de acondicionamento capilar.
- Ficha técnica: pautas de formalización.
- Avaliación da calidade do servizo e grao de satisfacción da clientela.
- Medidas de seguridade aplicables.

BC4. Cambios no cabelo de forma temporal

- Fundamento dos cambios temporais da forma do cabelo.
- Procedementos físicos utilizados para os cambios de forma temporal.
- Cosméticos utilizados para os cambios de forma temporal. Criterios de selección.
- Medidas de protección persoal do/da profesional e da clientela.
- Execución técnica dos cambios de forma temporal.
- Técnicas de detección do grao de satisfacción da clientela
- Deficiencias na calidade do servizo: causas.

BC5. Cambios no cabelo de forma permanente

- Fundamento dos cambios permanentes da forma do cabelo: fases e efectos producidos.

- Cosméticos utilizados para os cambios de forma permanente: tipos e mecanismo de acción. Pautas para a súa correcta selección, conservación, manipulación e aplicación.

- Medidas de protección persoal do/da profesional e da clientela.

- Execución técnica dos cambios de forma permanente.

- Ficha técnica: pautas de formalización.

- Técnicas de detección do grao de satisfacción da clientela

- Deficiencias na calidade do servizo: causas.

4.10.3 Orientacións pedagóxicas

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desempeñar a función de observar o cabelo e o coiro cabeludo, lavar e acondicionar o cabelo, cambiar a súa forma temporal ou permanentemente e preparar os utensilios, os accesorios, os produtos e os equipamentos implicados.

A definición desta función abrangue aspectos como:

- Coñecemento da pel, o coiro cabeludo e o cabelo.
- Recoñecemento das características e das aplicacións dos produtos cosméticos empregados no lavado, no acondicionamento e nos cambios de forma do cabelo.

- Preparación e hixienización de utensilios, accesorios e equipamentos.

- Aplicación de técnicas de lavado e acondicionamento do cabelo.

- Aplicación de técnicas de cambios temporais do cabelo.

- Aplicación de técnicas de cambios permanentes do cabelo.

As actividades profesionais asociadas a esta función aplícanse en:

- Salóns de peiteado.

- Seccións de peiteado de grandes superficies.

- Seccións de peiteado de hoteis, ximnasios, balnearios e establecementos de SPA.
- Centros xeriátricos.

A formación do módulo relaciónase cos obxectivos xerais a), b), g), h) e i) do ciclo formativo, e coas competencias profesionais, persoais e sociais a), b), c), h), i) e j). Ademais, relaciónase cos obxectivos t), u), v), w), x), y) e z), e coas competencias s), t), u), v), w), x) e y), que se incluírán neste módulo profesional de xeito coordinado co resto de módulos profesionais.

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar as competencias do módulo han versar sobre:

- Observación do cabelo e do coiro cabeludo.
- Recoñecemento das anomalías máis frecuentes.
- Aplicación de técnicas de lavado, acondicionamento e cambios de forma temporal e permanente do cabelo.
- Control de calidade das técnicas realizadas.

4.11 Módulo profesional: Cambios de cor do cabelo

- Código: MP3065.
- Duración: 150 horas.

4.11.1 Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

- RA1. Prepara equipamentos e utensilios para os cambios de cor e recoñece as súas características e as súas aplicacións.
 - CA1.1. Descríronse as instalacións utilizadas nos procesos de cambios de cor do cabelo.
 - CA1.2. Identificáronse os equipamentos, os aparellos, os utensilios e os accesorios necesarios para a realización das técnicas de cambios de cor do cabelo.

- CA1.3. Descríronse a utilización e o mantemento dos equipamentos e dos aparellos empregados no proceso, tendo en conta criterios de hixiene e seguridade.
- CA1.4. Preparáronse os utensilios e os accesorios aplicando as técnicas de hixiene e desinfección necesarias.
- CA1.5. Preparouse a zona de traballo, en condicións de hixiene, para a realización do servizo de cambios de cor do cabelo.
- CA1.6. Identificáronse os elementos do equipamento persoal de peiteado para a execución técnica do cambio de cor.
- CA1.7. Aplicáronse as medidas de prevención de riscos laborais e ambientais requiridas.
- RA2. Aplica técnicas de descoloración de cabelo baixo a supervisión do persoal técnico responsable.
 - CA2.1. Estudouse a cor natural do cabelo e a escala de tons.
 - CA2.2. Describiuse o proceso de descoloración capilar.
 - CA2.3. Identificouse a forma de actuar dos cosméticos descolorantes.
 - CA2.4. Descríronse as normas de utilización dos produtos descolorantes.
 - CA2.5. Protexeuse o/a profesional coas medidas adecuadas para traballar en condicións de seguridade e hixiene.
 - CA2.6. Acomodouse, protexeuse e preparouse o/a cliente/a, aplicándolle os produtos necesarios para protexer a pel.
 - CA2.7. Colaborouse na preparación do produto seguindo as indicacións do persoal técnico responsable.
 - CA2.8. Aplícase o produto total ou parcialmente sobre o cabelo baixo a supervisión do persoal técnico responsable, cumprindo as normas de seguridade, vixiando o proceso e controlando o tempo de exposición.

- CA2.9. Adaptouse o servizo de hixiene capilar ao proceso de descoloración capilar.
- CA2.10. Seguíronse as instrucións dadas polo persoal técnico para cubrir a ficha do/da cliente/a e a de servizo.
- CA2.11. Colaborouse co persoal técnico na avaliación de resultados e na corrección dos non desexados do proceso de descoloración.
- CA2.12. Formuláronse as preguntas tipo para avaliar o grao de satisfacción da clientela.
- CA2.13. Detectáronse as causas das deficiencias no servizo e as medidas para as arranxar.
- CA2.14. Aplicáronse as especificacións de seguridade e ambientais requiridas.
- RA3. Aplica técnicas de coloración total do cabelo baixo a supervisión do persoal técnico responsable, tendo en conta a relación entre a técnica seleccionada e os efectos finais.
 - CA3.1. Clasificáronse os produtos colorantes capilares en función da súa natureza, da duración do resultado, da súa aplicación e da súa composición xeral.
 - CA3.2. Identificouse o xeito de actuar dos cosméticos colorantes, a súa finalidade e a súa acción sobre o cabelo.
 - CA3.3. Identificáronse as operacións técnicas previas aos cambios de coloración capilar.
 - CA3.4. Informouse a clientela e realizouse a proba de tolerancia baixo a supervisión do persoal técnico responsable, determinando os resultados e tendo en conta os parámetros aconsellados polo laboratorio fabricante do cosmético.
 - CA3.5. Protexeuse o persoal profesional coas medidas adecuadas para traballar en condicións de seguridade e hixiene.
 - CA3.6. Acomodouse, protexeuse e preparouse a clientela, aplicándolle os produtos necesarios para protexer a pel.

- CA3.7. Colaborouse na elaboración das mesturas correctas dos produtos colorantes, seguindo as indicacións de fábrica e do persoal técnico responsable.
- CA3.8. Axudouse na aplicación do produto nas raíces e/ou sobre todo o cabelo, cumprindo as normas de seguridade, vixiando o proceso e controlando o tempo de exposición.
- CA3.9. Adaptouse o servizo de hixiene capilar ao proceso de coloración capilar.
- CA3.10. Operouse ordenadamente, con pulcritude e seguridade, aplicando as técnicas e os procedementos adecuados e avaliando correctamente os resultados, sempre baixo a supervisión do persoal técnico responsable.
- CA3.11. Seguíronse as instrucións dadas polo persoal técnico para cubrir a ficha do/da cliente/a e a de servizo.
- CA3.12. Enumeráronse as causas posibles das deficiencias na prestación do servizo e propuxéronse medidas que permitan evitalas.
- CA3.13. Colaborouse co persoal técnico na avaliación dos resultados e na corrección de resultados non desexados.
- CA3.14. Colaborouse na avaliación do grao de satisfacción da clientela, tanto na prestación do servizo como na atención persoal, e na corrección das deficiencias, baixo a supervisión do persoal técnico responsable.
- CA3.15. Aplicáronse as especificacións de seguridade e ambientais requiridas.
- RA4. Aplica técnicas de coloración parcial do cabelo baixo a supervisión do persoal técnico responsable, tendo en conta a relación entre a técnica seleccionada e os efectos finais.
 - CA4.1. Describíronse as técnicas que se empregan para colorear parcialmente o cabelo.
 - CA4.2. Participouse na selección da técnica que cumpra realizar en función dos efectos finais que se desexe conseguir.
 - CA4.3. Protexeuse o persoal profesional coas medidas adecuadas para traballar en condicións de seguridade e hixiene.

- CA4.4. Determinouse o tipo de cosmético seguindo as indicacións do persoal técnico responsable.
- CA4.5. Informouse a clientela e realizouse a proba de tolerancia baixo a supervisión do persoal técnico responsable, determinando os resultados e tendo en conta os parámetros aconsellados polo laboratorio fabricante do cosmético.
- CA4.6. Acomodouse, protexeuse e preparouse a clientela, aplicándolle os produtos necesarios para protexer a pel.
- CA4.7. Colaborouse co persoal técnico na aplicación do produto para coloración parcial (mechas con peite, gorro, papel de aluminio e outras técnicas), vixiando o proceso e controlando o tempo de exposición.
- CA4.8. Adaptouse o servizo de hixiene capilar ao proceso de coloración parcial do cabelo.
- CA4.9. Seguíronse as instrucións dadas polo persoal técnico para cubrir a ficha do/da cliente/a e a de servizo.
- CA4.10. Operouse ordenadamente, con pulcritude e seguridade, aplicando as técnicas e os procedementos adecuados e avaliando correctamente os resultados e a calidade do proceso, sempre baixo a supervisión do persoal técnico responsable.
- CA4.11. Enumeráronse as causas posibles das deficiencias na prestación do servizo e propuxéronse medidas que permitan evitalas.
- CA4.12. Colaborouse co persoal técnico na avaliación dos resultados e na corrección de resultados non desexados.
- CA4.13. Colaborouse na avaliación do grao de satisfacción da clientela, tanto na prestación do servizo como na atención persoal, e na corrección das deficiencias, baixo a supervisión do persoal técnico responsable.
- CA4.14. Aplicáronse as especificacións de seguridade e ambientais requiridas.

4.11.2 Contidos básicos

BC1. Preparación de equipamentos e utensilios para cambios de cor do cabelo

- Instalacións necesarias para os procesos de cambios de cor do cabelo.
- Utensilios, equipamentos e aparellos empregados: descrición, uso e mantemento.
- Preparación da zona de traballo.
- Medidas para a limpeza e a desinfección de utensilios e accesorios.
- Equipamento persoal de peiteado para realizar cambios de cor no cabelo.
- Medidas de prevención de riscos laborais aplicables.

BC2. Descoloración do cabelo

- Cor natural do cabelo.
- Ton e escala de tons.
- Descoloración capilar.
- Cosméticos para a decoloración do cabelo: normas de utilización e preparación.
- Medidas para a acomodación e a protección da clientela e do persoal profesional.
- Técnicas para a aplicación de decolorantes.
- Técnica de hixiene e acondicionamento capilar adaptada á decoloración capilar.
- Execución práctica das técnicas de decoloración: totais ou parciais.
- Ficha técnica: pautas de formalización.
- Técnicas de avaliación de resultados e corrección de resultados non desexados.
- Técnicas de detección do grao de satisfacción da clientela.

- Deficiencias nos procesos de descoloración do cabelo: causas e medidas correctivas.
- Medidas de seguridade e ambientais aplicables.

BC3. Coloración completa do cabelo

- Coloración capilar.
- Cosméticos específicos para a coloración do cabelo.
- Operacións técnicas previas á coloración do cabelo.
- Proba de tolerancia.
- Medidas para a acomodación e a protección da clientela e do persoal profesional.
- Técnicas de preparación e aplicación de colorantes temporais, semipermanentes e permanentes ou de oxidación.
- Técnica de hixiene e acondicionamento capilar adaptada á coloración capilar.
- Execución práctica das técnicas de coloración total do cabelo.
- Ficha técnica: pautas de formalización.
- Técnicas de avaliación de resultados e corrección de resultados non desexados.
- Técnicas de detección do grao de satisfacción da clientela.
- Deficiencias nos procesos de coloración do cabelo: causas e medidas correctivas.
- Medidas de seguridade e ambientais aplicables.

BC4. Coloración parcial do cabelo

- Clasificación das técnicas de coloración parcial do cabelo: criterios de selección.
- Técnicas de preparación e aplicación de cosméticos en coloración parcial.

- Medidas para a acomodación e protección da clientela e do persoal profesional.
- Proba de tolerancia.
- Execución práctica das técnicas de coloración parcial do cabelo.
- Técnica de hixiene e acondicionamento capilar adaptada á coloración parcial do cabelo.
- Causas posibles das deficiencias nos procesos de coloración do cabelo: medidas correctivas.
- Ficha técnica: pautas de formalización.
- Técnicas de avaliación de resultados e corrección de resultados non desexados.
- Técnicas de detección do grao de satisfacción da clientela.
- Deficiencias nos procesos de coloración parcial do cabelo: causas e medidas correctivas.
- Medidas de seguridade e ambientais aplicables.

4.11.3 Orientacións pedagóxicas

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desempeñar a función de cambiar a cor do cabelo, preparando utensilios, accesorios, produtos e equipamentos implicados.

A definición desta función abrangue aspectos como:

- Coñecemento da cor natural do cabelo e a escala de tons.
- Recoñecemento das características e das aplicacións dos produtos cosméticos empregados nos cambios de cor do cabelo.
- Preparación e hixienización de utensilios, accesorios e equipamentos.
- Aplicación de técnicas de descoloración capilar.
- Aplicación de técnicas de coloración total ou parcial do cabelo.

As actividades profesionais asociadas a esta función aplícanse en:

- Salóns de peiteado.
- Seccións de peiteado de grandes superficies.
- Seccións de peiteado de hoteis, ximnasia, balnearios e establecementos de SPA.
- Centros xeriátricos.

A formación do módulo relaciónase cos obxectivos xerais do ciclo formativo a), b), i) e j), e coas competencias profesionais, persoais e sociais a), b), c), h), j), e k). Ademais, relaciónase cos obxectivos t), u), v), w), x), y) e z), e coas competencias s), t), u), v), w), x) e y), que se incluírán neste módulo profesional de xeito coordinado co resto de módulos profesionais.

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe han versar sobre:

- Métodos de cambios de coloración capilar.
- Desenvolvemento de técnicas de hixiene e seguridade nos procesos cambios de cor do cabelo.
- Realización da proba de sensibilidade.
- Aplicación de técnicas de descoloración e coloración do cabelo.
- Control de calidade das técnicas realizadas.

4.12 Módulo profesional: Formación en Centros de Trabajo

- Código: MP3067.
- Duración: 320 horas.

4.12.1 Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

• RA1. Realiza actividades básicas de recepción, almacenamento e conservación de material de peiteado e estética, identificando as súas características e aplicando os procedementos de acordo coas instrucións recibidas.

– CA1.1. Interpretáronse as instrucións recibidas e identificouse a documentación asociada aos procesos de recepción de mercadorías.

- CA1.2. Identifícase a adecuación cualitativa e cuantitativa das mercadorías recibidas respecto ás solicitadas, de acordo con instrucións ou procedementos establecidos.
- CA1.3. Comunicáronse en tempo e forma as desviacións ou as anomalías detectadas no proceso de recepción.
- CA1.4. Aplicáronse correctamente os criterios adecuados para realizar as operacións de almacenamento, tendo en conta instrucións e/ou normas establecidas.
- CA1.5. Clasifícanse as mercadorías seguindo as condicións adecuadas de conservación e seguridade laboral.
- CA1.6. Controlouse a data de caducidade das existencias.
- CA1.7. Mantívose o almacén con condicións adecuadas de orde e limpeza.
- RA2. Participa na limpeza, na desinfección e na preparación dos equipamentos e do lugar de traballo, así como en actividades de control de axenda, recepción e atención da clientela no salón de beleza e de peiteado, tendo en conta a relación entre as normas de comportamento e a calidade do servizo prestado.
 - CA2.1. Realizouse correctamente a hixienización e a desinfección das superficies e da moblaxe.
 - CA2.2. Preparouse adecuadamente o ámbito de traballo en relación co servizo que se vaia realizar, interpretando os procedementos específicos da empresa.
 - CA2.3. Preparáronse os utensilios, os accesorios e os aparellos adecuados a cada técnica.
 - CA2.4. Adaptouse a imaxe persoal á imaxe da empresa, cumprindo os seus requisitos de indumentaria laboral e de limpeza.
 - CA2.5. Rexistráronse citas dos servizos que se vaian prestar, con corrección e seguindo os criterios establecidos.
 - CA2.6. Recibiuse a clientela con amabilidade e educación.

- CA2.7. Acomodouse e protexeuse a clientela en función da técnica estética que se vaia aplicar e as indicacións recibidas.
- CA2.8. Solicitouse adecuadamente a información necesaria para a reflectir no expediente do/da cliente/a.
- CA2.9. Recolleuse a opinión do/da cliente/a para relacionar a súa satisfacción coa calidade do servizo aplicado.
- CA2.10. Realizouse a recollida selectiva dos produtos de refugo xerados, recoñecendo as normas hixiénico-sanitarias de obrigado cumprimento que se recollen na normativa e as específicas da empresa.
- RA3. Aplica, baixo supervisión da persoa responsable, técnicas básicas de lavado, acondicionamento e cambios de forma e cor do cabelo, tendo en conta a relación entre a técnica seleccionada e os resultados finais, e recoñecendo o efecto dos produtos utilizados.
- CA3.1. Identificáronse e interpretáronse os procedementos específicos da empresa para a realización do lavado, o acondicionamento e o cambio de forma e cor do cabelo.
- CA3.2. Identificáronse e relacionáronse as fases e os modos de operar previos ao desenvolvemento de cada técnica, atendendo a instrucións e normas establecidas.
- CA3.3. Verificouse a dispoñibilidade de todos os elementos necesarios previamente ao desenvolvemento das técnicas de peiteado que se vaian realizar.
- CA3.4. Describiuse a posición ergonómica do/da cliente/a e do/da profesional para realizar os diferentes servizos.
- CA3.5. Preparouse e protexeuse o/a cliente/a seguindo instrucións e procedementos establecidos na empresa.
- CA3.6. Aplicáronse baixo supervisión as técnicas de peiteado seguindo instrucións e procedementos establecidos, e realizáronse con dilixencia as instrucións recibidas.
- CA3.7. Mantívose o lugar de traballo limpo e ordenado durante todo o proceso.

- CA3.8. Realizáronse todas as operacións tendo en conta a normativa hixiénico-sanitaria, de seguridade laboral e de protección ambiental.
- CA3.9. Completouse o proceso no tempo requirido e indicado pola empresa.
- RA4. Aplica baixo supervisión técnicas básicas de manicura e pedicura, depilación e/ou descoloración da peluxe, tendo en conta a relación da técnica seleccionada cos resultados finais e recoñecendo o efecto dos produtos utilizados.
- CA4.1. Identificáronse e interpretáronse os procedementos específicos da empresa para a realización da manicura, a pedicura e a depilación e/ou descoloración da peluxe.
- CA4.2. Identificáronse e relacionáronse as fases e os modos de operar previos ao desenvolvemento das técnicas, atendendo a instrucións e normas establecidas.
- CA4.3. Verificouse a dispoñibilidade de todos os elementos necesarios previamente ao desenvolvemento das técnicas estéticas que se vaian realizar.
- CA4.4. Preparouse e protexeuse o/a cliente/a seguindo instrucións e procedementos establecidos na empresa.
- CA4.5. Aplicáronse baixo supervisión as técnicas estéticas seguindo instrucións e procedementos establecidos, e realizáronse con dilixencia as instrucións recibidas.
- CA4.6. Mantívose o lugar de traballo limpo e ordenado durante todo o proceso.
- CA4.7. Describiuse a posición ergonómica do/da cliente/a e do/da profesional para realizar os servizos estéticos.
- CA4.8. Realizáronse todas as operacións tendo en conta a normativa hixiénico-sanitaria, de seguridade laboral e de protección ambiental.
- CA4.9. Completouse o proceso no tempo requirido e indicado pola empresa.
- RA5. Prepara a pel aplicando técnicas de limpeza e protección, e prepara o equipamento aplicando maquillaxes sociais ou de fantasía sen próteses, en relación coas nece-

sidades do/da cliente/a, determinando a harmonía estética e cromática, tendo en conta o momento e a circunstancia en que se vaian lucir.

– CA5.1. Preparouse adecuadamente a pel para o desenvolvemento das técnicas de maquillaxe, seguindo os criterios establecidos pola empresa.

– CA5.2. Identificáronse e seleccionáronse os cosméticos segundo as instrucións recibidas, en relación coas súas características e coa técnica de maquillaxe que se vaia realizar.

– CA5.3. Valorouse a responsabilidade asociada ás actividades profesionais da persoa maquilladora, tendo en conta as indicacións recibidas, para favorecer a protección do/da cliente/a e a aplicación das normas de seguridade e hixiene.

– CA5.4. Describiuse a posición ergonómica do/da cliente/a e do/da profesional para realizar as maquillaxes.

– CA5.5. Realizouse a aplicación correcta dos cosméticos decorativos, baixo supervisión e coas indicacións da persoa responsable.

– CA5.6. Realizouse a limpeza dos utensilios cos produtos indicados e conserváronse en bo estado para o próximo uso.

– CA5.7. Completouse o proceso no tempo requirido e indicado pola empresa.

• RA6. Actúa conforme as normas de prevención e riscos laborais da empresa.

– CA6.1. Cumpriuse a normativa xeral sobre prevención e seguridade, así como a establecida pola empresa.

– CA6.2. Identificáronse os factores e as situacións de risco que se presenten no seu ámbito de actuación no centro de traballo.

– CA6.3. Adoptáronse actitudes relacionadas coa actividade para reducir os riscos laborais e ambientais.

– CA6.4. Empregouse o equipamento de protección individual establecido para cada operación.

– CA6.5. Utilizáronse os dispositivos de protección das máquinas, dos equipamentos e das instalacións nas actividades.

– CA6.6. Actuouse segundo o plan de prevención.

– CA6.7. Mantívose a zona de traballo libre de riscos, con orde e limpeza.

– CA6.8. Traballouse con criterios de redución do consumo de enerxía e na xeración de residuos.

• RA7. Mantén relacións profesionais adecuadas actuando de xeito responsable e respectuoso, tanto cos procedementos e as normas da empresa como co resto de membros do equipo.

– CA7.1. Recoñecéronse e interpretáronse os procedementos e as normas da empresa, amosando unha actitude de respecto, en relación co comportamento interno nela.

– CA7.2. Incorporouse puntualmente ao posto de traballo e non o abandonou antes do establecido sen xustificación.

– CA7.3. Actuouse con dilixencia e responsabilidade ante as instrucións recibidas.

– CA7.4. Mantívose unha comunicación eficaz e respectuosa co resto de membros do equipo.

– CA7.5. Actuouse mantendo unha actitude de colaboración e de coordinación co resto de membros do equipo.

– CA7.6. Mantívose unha actitude de aprendizaxe e actualización ante observacións realizadas sobre o desempeño das súas funcións.

4.12.2 Orientacións pedagóxicas

Este módulo profesional contribúe a completar as competencias e os obxectivos xerais propios do título profesional básico en Peiteado e Estética que se alcanzaran no centro educativo ou a desenvolver competencias características de difícil consecución nel.

5. Requisitos mínimos de calidade do contexto formativo

5.1. Espazos

Os espazos necesarios para o desenvolvemento das ensinanzas deste ciclo formativo son:

Espazo formativo	Superficie en m ² (30 alumnos/as)	Superficie en m ² (20 alumnos/as)	Grao de utilización
Aula polivalente.	60	40	50 %
Taller de peiteado e estética	120	90	50 %

A consellería con competencias en materia de educación poderá autorizar unidades para menos de trinta postos escolares, polo que será posible reducir os espazos formativos proporcionalmente ao número de alumnos e alumnas, tomando como referencia para a determinación das superficies necesarias as cifras indicadas nas columnas segunda e terceira da táboa.

O grao de utilización expresa en tanto por cento e con carácter orientativo a ocupación en horas do espazo prevista para a impartición das ensinanzas no centro educativo, por un grupo de alumnado, respecto da duración total destas. O centro educativo, no exercicio da súa autonomía e en función da distribución horaria semanal dos módulos profesionais e da titoría, poderá determinar outro grao de utilización.

Na marxe permitida polo grao de utilización, os espazos formativos establecidos poden ser ocupados por outros grupos de alumnos e alumnas que cursen o mesmo ou outros ciclos formativos, ou outras etapas educativas.

En todo caso, as actividades de aprendizaxe asociadas aos espazos formativos (coa ocupación expresada polo grao de utilización) poderán realizarse en superficies utilizadas tamén para outras actividades formativas afíns.

5.2. Equipamentos mínimos

Espazo formativo	Equipamentos
Aula polivalente.	<ul style="list-style-type: none">Equipamentos audiovisuais.Equipamentos informáticos en rede e con conexión a internet. Software de aplicación.

Espazo formativo	Equipamentos
Taller de peiteado e estética	<ul style="list-style-type: none"> • Toucadores de peiteado, cadeiras, lavacabezas, mesas de manicura, carros de peiteado e tallos. • Aparellos para forma e cambio de cor do cabelo, coidado de uñas de mans e pés, e depilación, e mesas auxiliares para aparellos e utensilios. • Toucadores con iluminación adecuada e cadeiras para maquillaxe; padiolas para depilación. • Utensilios de estética, de beleza e de peiteado. • Produtos consumibles de cosmética. • Contedores para recollida selectiva de lixo e de residuos perigosos. • Equipamentos e medios de seguridade.

6. Profesorado

6.1. Especialidades do profesorado do sector público ás que se atribúe a impartición dos módulos profesionais asociados ao perfil profesional

Módulo profesional	Especialidade do profesorado	Corpo
<ul style="list-style-type: none"> • MP3060. Preparación do contorno profesional. • MP3061. Coidados estéticos básicos de uñas. • MP3062. Depilación mecánica e descoloración da peluxe superflua. • MP3063. Maquillaxe. • MP3064. Lavado e cambios de forma do cabelo. • MP3065. Cambio de cor do cabelo. 	Especialidade: <ul style="list-style-type: none"> • Peiteado. • Estética. Outros: <ul style="list-style-type: none"> • Profesorado especialista, de ser o caso. 	Profesorado técnico de formación profesional.
<ul style="list-style-type: none"> • MP3005. Atención á clientela. 	Especialidade: <ul style="list-style-type: none"> • Peiteado. • Estética. • Procesos comerciais. Outros: <ul style="list-style-type: none"> • Profesorado especialista, de ser o caso. 	Profesorado técnico de formación profesional.
<ul style="list-style-type: none"> • MP3067. Formación en centros de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Peiteado. • Estética. 	Profesorado técnico de formación profesional.

6.2. Titulacións requiridas para a impartición dos módulos profesionais, para os centros de titularidade privada ou de titularidade pública doutras administracións distintas das educativas

Módulos profesionais	Titulacións
<ul style="list-style-type: none"> • MP3060. Preparación do contorno profesional. • MP3061. Coidados estéticos básicos de uñas. • MP3062. Depilación mecánica e descoloración da peluxe superflua. • MP3063. Maquillaxe. • MP3064. Lavado e cambios de forma do cabelo. • MP3065. Cambio de cor do cabelo. • MP3005. Atención á clientela. • MP3067. Formación en centros de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Licenciado/a, enxeñeiro/a, arquitecto/a ou o título de grao correspondente, ou outros títulos equivalentes.

6.3. Titulacións habilitantes para os efectos de docencia para a impartición dos módulos profesionais, para os centros de titularidade privada ou de titularidade pública doutras administracións distintas das educativas

Módulos profesionais	Titulacións
<ul style="list-style-type: none"> • MP3060. Preparación do contorno profesional. • MP3061. Coidados estéticos básicos de uñas. • MP3062. Depilación mecánica e descoloración da peluxe superflua. • MP3063. Maquillaxe. • MP3064. Lavado e cambios de forma do cabelo. • MP3065. Cambio de cor do cabelo. • MP3005. Atención á clientela. • MP3067. Formación en centros de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Diplomado/a, enxeñeiro/a técnico/a ou arquitecto/a técnico/a, ou o título de grao correspondente, ou outros títulos equivalentes. • Técnico superior en Estética Integral e Benestar; técnico superior en Estilismo e Dirección de Peiteado; técnico superior en Asesoría de Imaxe Persoal e Corporativa, ou outros títulos equivalentes.

7. Correspondencia entre módulos profesionais e unidades de competencia para a súa acreditación ou validación

Módulos profesionais	Unidades de competencia acreditables
• MP3061. Coidados estéticos básicos de uñas.	• UC0344_1: aplicar coidados estéticos básicos en uñas.
• MP3062. Depilación mecánica e descoloración da peluxe superflua.	• UC0345_1: eliminar por procedementos mecánicos e descolorar a peluxe.
• MP3063. Maquillaxe.	• UC0346_1: realizar maquillaxes de día.
• MP3064. Lavado e cambios de forma do cabelo.	• UC0059_1: realizar montaxes para os cambios de forma temporais e permanentes e inicio do peiteado.
• MP3065. Cambio de cor do cabelo.	• UC0060_1: aplicar técnicas de cor e descoloración do cabelo.
• MP3060. Preparación do contorno profesional.	<ul style="list-style-type: none"> • UC0343_1: preparar os equipamentos e realizar operacións de atención e acomodación da clientela en condicións de calidade, seguridade e hixiene. • UC0058_1: preparar os equipamentos, e lavar e acondicionar o cabelo e o coiro cabeludo.
• MP3005. Atención á clientela.	• UC1329_1: proporcionarlle atención e información operativa, estruturada e protocolizada á clientela.

8. Ciclos formativos de grao medio aos que o título profesional básico en Peiteado e Estética permite a aplicación de criterios de preferencia para a admisión en caso de concorrencia competitiva

O título profesional básico en Peiteado e Estética terá preferencia para a admisión a todos os títulos de grao medio das familias profesionais de:

- Imaxe Persoal.

- Hostalaría e Turismo.
- Industrias Alimentarias.

9. Distribución horaria

Organización dos módulos profesionais do ciclo formativo de formación profesional básica de Peiteado e Estética para o réxime ordinario

Curso	Módulo profesional	Duración horas
1º	• MP3009. Ciencias aplicadas I.	175
1º	• MP3011. Comunicación e sociedade I.	206
1º	• MP3060. Preparación do contorno profesional.	87
1º	• MP3062. Depilación mecánica e descoloración da peluxe superflua.	117
1º	• MP3064. Lavado e cambios de forma do cabelo.	175
1º	• MP3065. Cambio de cor do cabelo.	150
Total 1º (FCE)		910
2º	• MP3005. Atención á clientela.	58
2º	• MP3012. Comunicación e sociedade II.	135
2º	• MP3042. Ciencias aplicadas II.	162
2º	• MP3061. Coidados estéticos básicos de uñas.	135
2º	• MP3063. Maquillaxe.	218
Total 2º (FCE)		708
2º	• MP3067. Formación en centros de traballo.	320

Titoría

No primeiro curso do ciclo formativo dedicaranse 35 horas á titoría, e 27 horas no segundo curso.

10. Unidades formativas

Organización dos módulos profesionais en unidades formativas de menor duración

Módulo profesional	Unidades formativas	Duración horas
• MP3011. Comunicación e sociedade I.	• MP3011_13. Comunicación en linguas galega e castelá I	88
	• MP3011_23. Comunicación en lingua inglesa I	59
	• MP3011_33. Sociedade I	59
• MP3012. Comunicación e sociedade II.	• MP3012_13. Comunicación en linguas galega e castelá II	67
	• MP3012_23. Comunicación en lingua inglesa II	34
	• MP3012_33. Sociedade II	34

